

EHS-SALDOTOETS

&

TOETSING NATURA 2000

UITERWAARDEN

RHENEN

Gemeente Rhenen – Nicole Smits – Jan van Maanen
Provincie Utrecht – Peter Drost – Jaap de Pater
Definitief 7 december 2012

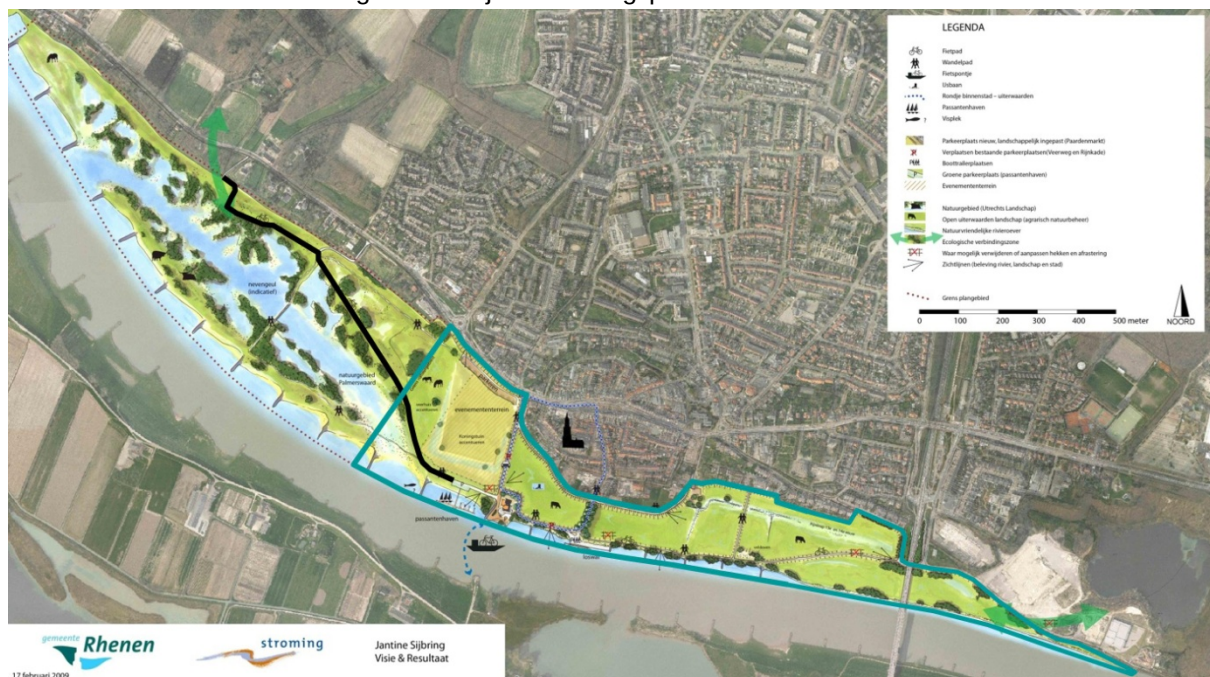
Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Werkwijze en opzet rapport	6
2. Beschrijving huidige situatie	7
3. Gebiedsvisie en bestemmingen	11
3.1 Recreatie.....	11
3.2 Natuur	13
4. Subprojecten.....	16
4.1 Beschrijving, inrichting en beheersafspraken	16
4.2 Toets subprojecten aan vigerende bestemming	21
5. Waarborg realisatie.....	25
6. Toetsing op oppervlakte-eis.....	26
Conclusie: aan oppervlakte-eis wordt voldaan. 7. Toetsing op kwaliteitseisen	27
7.1 Relevante toetscriteria	28
7.2 Toetsing op kwaliteit	31
8. Toetsing aan de N2000-doelen	34
10. Eindoordeel.....	44
10.1 Conclusie ten aanzien van de EHS.....	44
10.2 Conclusie ten aanzien van Natura 2000	44
Bijlage 1 Vigerende bestemmingen	45
Bijlage 2 Gemeentelijk inrichtingsplan uit 2009	48
Bijlage 3 Kaart met subprojecten	49
Bijlage 4 Natuurbeschermingswet 1998.....	50
Bijlage 5 t/m 9 Kaarten berekening verstoring N2000	52

De Uiterwaarden Rhenen bestaan uit de Uiterwaard bij de stad en natuurgebied de Palmerswaard. De Uiterwaard bij de stad kent naast een agrarisch gebruik diverse andere functies.

Bureau de Groene Ruimte heeft in opdracht van de gemeente een Natuurtoets opgesteld (december 2011). Dit rapport voldoet echter ondanks diverse overleggen met de provincie niet aan de eisen, die gesteld worden aan een goede toepassing van de saldobenadering. Daarom is bestuurlijk afgesproken dat ambtenaren van de gemeente en de provincie gezamenlijk de saldobenadering uitwerken tot een rapport dat zal dienen als onderdeel van de Toelichting van het bestemmingsplan en voldoet aan de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Tevens zal het moeten voldoen aan de eisen van de N2000, zodat een vergunning verleend kan worden. Vanwege de bestuurlijke wens enkele onderdelen in 2013 te kunnen gaan uitvoeren is afgesproken dat op zo kort mogelijke termijn een aan de eisen voldoende rapport opgesteld wordt.

Deze natuurtoets hanteert als plangebied het hieronder groen omliggende gebied, plus het nieuwe fietspad door de Palmerswaard (zwarte lijn). Eventuele meerwaarde voor de natuur, die in de Palmerswaard wordt gerealiseerd, wordt dus niet gebruikt als 'compensatie' voor (de voor natuur) belastende elementen uit het gemeentelijke inrichtingsplan.

Deze rapportage moet gelezen worden in samenhang met het rapport “Toetsing inrichtingsplan Uiterwaarden Rhenen” d.d. 15 december 2011 van Bureau de Groene Ruimte .

Straatnamen en andere aanduidingen

1. Werkwijze en opzet rapport

De opdracht van de bestuurders is dat via de saldobenadering duidelijkheid ontstaat welke planonderdelen uitgevoerd kunnen worden. Hierna zal een bestemmingsplanprocedure gevolgd worden waarvoor deze Saldotoets in de Toelichting opgenomen zal worden.

In het uiteindelijke bestemmingsplan moet ook voldaan worden aan de andere onderdelen van het provinciaal beleid (naast PRS en PRV vanwege de ligging in het Vogelrichtlijn-Natura 2000-gebied ook Natuurbeschermingswet art. 19j - zie bijlage 4). Voor zover mogelijk zullen deze onderdelen meegenomen worden in dit rapport.

In de PRV 2009 art. 5.2. staat:

6. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, kan een bestemmingsplan voor een gebied dat is aangeduid als 'Groene contour' bestemmingen en regels bevatten die ruimtelijke ontwikkelingen binnen de EHS toestaan, mits per saldo op gebiedsniveau de kwaliteit wordt verbeterd, de kwantiteit wordt vergroot en voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- a. de combinatie van ruimtelijke ontwikkelingen binnen één gebiedsvisie is opgenomen waaruit de ruimtelijke samenhang blijkt en de wijze waarop de ontwikkelingen worden gerealiseerd;*
- b. binnen de EHS een kwaliteitsslag gemaakt wordt waarbij het oppervlak natuur minimaal gelijk blijft dan wel toeneemt;*
- c. een vergroting van het areaal EHS optreedt, waardoor de EHS beter gaat functioneren, ter compensatie van het gebied dat door de ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan;*

7. De toelichting op een bestemmingsplan als bedoeld in het zesde lid bevat een ruimtelijke onderbouwing waaruit blijkt dat is voldaan aan de in dat lid genoemde voorwaarden onder a. tot en met c.

De voorwaarden onder a zijn verwerkt in de hoofdstukken 3, 4 en 5 uitgewerkt. En de voorwaarden onder b en c in de hoofdstukken 6 en 7. Aangezien het project alleen doorgang kan vinden als de Natuurbeschermingswetvergunning versterkt kan worden, worden de subprojecten in hoofdstuk 8 getoetst aan de Natura 2000-doelen.

2. Beschrijving huidige situatie

Gebiedsbeschrijving

Het gebied waarvoor door de gemeente het inrichtingsplan is opgesteld, omvat twee duidelijk verschillende deelgebieden: de westelijk gelegen Palmerswaard (in eigendom en beheer bij het Utrechts Landschap) en het oostelijke deel (Uiterwaard bij de stad, voor een groot deel eigendom van de gemeente).

De Palmerswaard is een vergraven uiterwaard waar door een gestuurde natuurlijke ontwikkeling een grote variatie aan open water, moeras en spontaan opgaand bos is ontstaan. Langs delen van de noordrand komt, op de steilrand naar de provinciale weg, een bosstrook voor, onderbroken door bebouwing. Vanwege doorstroomeisen van Rijkswaterstaat zal in 2013 een groot deel van de spontane bosontwikkeling gekapt worden, waartoe een herinrichtingsplan door Bureau Stroming opgesteld wordt.

De Uiterwaard bij de stad ligt ten oosten van de Palmerswaard (Veerwei en verder naar het oosten) en bestaat grotendeels uit intensief agrarisch grasland. De oever van het plangebied bestaat uit een afwisseling van stortsteen en basaltblokken, al dan niet met spontane opslag van voornamelijk wilgen en enkele zandige strandjes. Langs het water ligt een oude veerstoep, een passantenhaven en een loswal. Het plangebied bevat aan de oostzijde aan een smal perceel van Rijkswaterstaat, dat in beheer is van het Utrechts Landschap. Dit perceel, dat deels onder de Rijnbrug ligt, wordt vanwege de waterafvoerfunctie als (natuurlijk) grasland beheerd.

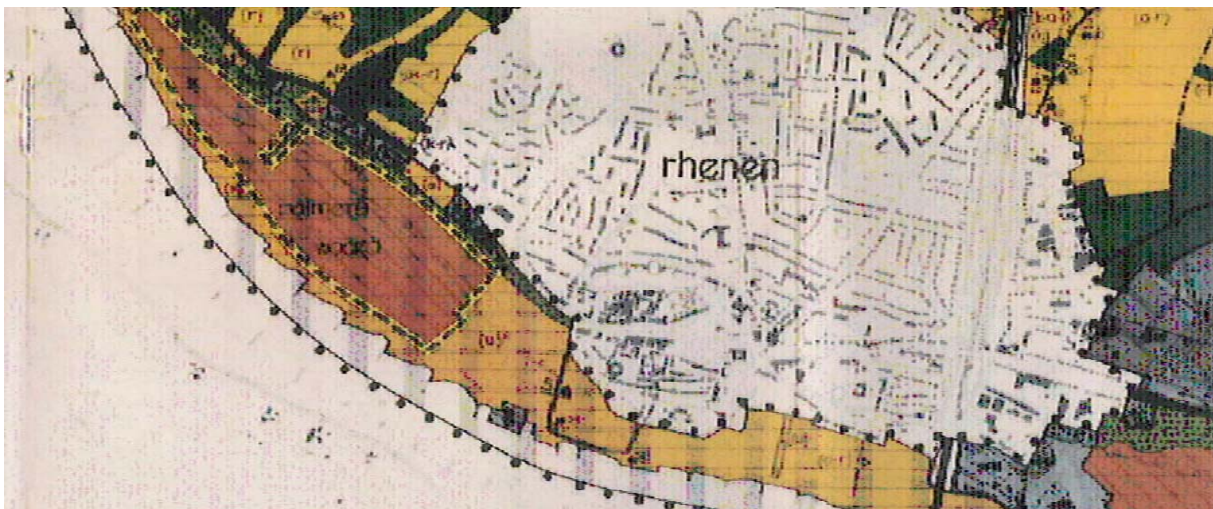
In het gebied liggen de verharde openbare wegen Paardenmarkt, Veerweg, Veerplein, Rijnkade en Rijnstraat. Deze wegen vormen een zuidelijke ontsluiting voor de oude kern Rhenen (de benedenstad) met o.a. de daar gevestigde zand- en grindhandel¹. In het oosten wordt de uiterwaard gekruist door de Rijnbrug van de provinciale weg N233. Verder loopt er een verhard wandelpad over de Buitenomme, een verhard fiets-/wandelpad langs de Rijnkade en tussen de Rijnstraat en de Schoutenboomgaardweg en de Cuneralaan. Aan de Paardenmarkt is een rioolgemaal van het Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden gevestigd en op het Veerplein het restaurant Tante Loes. Ruimte om te parkeren bevindt zich op de Veerweg, het Veerplein, de Rijnkade, de Rijnstraat en bij de

¹ De zand- en grindhandel is eind 2012 verhuisd naar Remmerden.

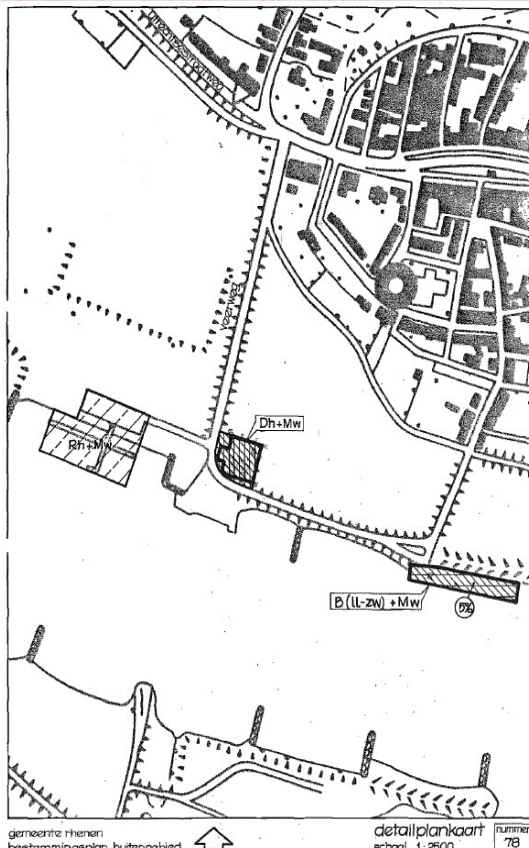
passantenhaven. De Veerwei wordt elk jaar gebruikt als evenemententerrein voor de Rijnweek en enkele overige evenementen. Ten oosten van de Rijnstraat is een trapveld met kinderspeelplaats ingericht. Door de uiterwaard loopt vanaf de Rijnstraat in westelijke richting naar het genoemde rioolgemaal een vrijvervalriolering. Onder de Veerweg is een bergbezinkbassin aanwezig met een overstortleiding naar de Rijn. Vanaf het rioolgemaal loopt in westelijke richting door de uiterwaard een persleiding naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie op het bedrijventerrein Remmerden.

Bestemmingen en geschiedenis (voor een uitgebreide beschrijving van de vigerende bestemmingen zie bijlage 1)

Voor het grootste gedeelte van het plangebied geldt het bestemmingsplan "Buitengebied" (vastgesteld raad 27-10-1987, goedgekeurd GS 24-5-1988, onherroepelijk KB 21-3-1991) en het bestemmingsplan "Buitengebied, Partiële herziening 1997" (vastgesteld raad 27-10-1998, goedgekeurd GS 15-6-1999). De ouderdom van de vigerende plannen is veroorzaakt doordat diverse tussenliggende en latere bestemmingsplannen om allerlei redenen gesneefd zijn.

Selectie uit plankaart Bestemmingsplan Buitengebied

Detailkaart Bestemmingsplan Buitengebied

gemeente rhenen
bestemmingsplan buitengebied

detailplankaart
schaal 1:2500

nummer
78

Voor de Palmerswaard en het westelijk deel van de Uiterwaard bij de stad zijn diverse plannen in voorbereiding en procedure geweest. Hierna wordt kort beschreven wat deze plannen inhielden.

Ontgronding.

In de jaren '60 is een ontgrondingsvergunning verleend voor ontgronding in de Palmerswaard. Bij besluit van 17 maart 1971 is een ontheffing van de toen geldende verbodsbepalingen in de "Verordening op de ontgrondingen Utrecht" verleend voor de steenfabriek. Aan de steenfabriek is bij besluit van 7 december 1982 een gewijzigde ontgrondingsvergunning verleend. Hierin is opgenomen dat het terrein moet worden afgewerkt met aanvulling c.q. ophoging met baggerspecie en gereserveerde kleibovengrond. Het terrein moet worden opgeleverd als landbouwgrond onder voorwaarden t.a.v. landschap en natuur. Deze inrichting heeft nooit plaatsgevonden. De vergunning uit 1982 is gewijzigd bij besluit van 5 februari 1985 met betrekking tot de aanleg van perskaden (dijkje ter begrenzing van de stortplaats).

Natuurontwikkeling.

Ten behoeve van het klei- en zandwinningsbedrijf is de vergunning verlengd bij besluit van 20 juni 1995. Hierbij is een wijziging opgenomen ten aanzien van de eindafwerking van het te ontgronden terrein. Het terrein wordt niet meer opgeleverd als landbouwgrond, maar krijgt een natuurtechnische afwerking. Overweging van de provincie hierbij was dat landbouwkundige ontwikkelingen in de uiterwaarden niet langer het primaat hebben, maar dat het accent is verschoven naar natuurbehoud en –ontwikkeling. Vanwege veranderde omstandigheden was het ook niet meer mogelijk het terrein op de aanvankelijk voorgeschreven wijze op te leveren. De te gebruiken baggerspecie was wegens verontreiniging niet geschikt hiervoor. De nabestemming werd veranderd in "natuurontwikkeling". Burgemeester en wethouders van de gemeente Rhenen hebben in hun reactie op de aanvraag van de vergunning gewezen op de nadrukkelijke relatie die er bestaat tussen de aanvraag om wijziging van de ontgrondingsvergunning enerzijds en het plan tot herinrichting van de Palmerswaard anderzijds. Het college acht de beoogde wijziging van de ontgronding alleen aanvaardbaar wanneer de realisering van het totale Palmerswaardproject, zie hieronder, doorgang vindt en de door de gemeente Rhenen aangevraagde ontgrondingsvergunning wordt verleend. In hun brief hebben B&W destijds toegevoegd dat zij slechts bereid zijn hun medewerking in planologisch opzicht hieraan te verlenen, wanneer aan de twee eerder genoemde voorwaarden wordt voldaan. De provincie reageerde als volgt: "Wij hebben begrip voor het standpunt van de gemeente Rhenen en wijzen erop, dat de bovenomschreven wijziging van de oplevering naadloos kan worden ingepast in het totale plan voor de Palmerswaard".

Palmerswaardproject (90-er jaren)

Vanaf 1989 zijn er plannen van de gemeente Rhenen en de provincie Utrecht voor het ontwikkelen van een jachthaven in combinatie met diepe zandwinning in de Palmerswaard. In december 1996 is het bestemmingsplan Palmerswaard tot stand gekomen. Dit plan had als doel het mogelijk maken van intensieve recreatie in de Palmerswaard. Hieronder was o.a. begrepen een jachthaven met voorzieningen, een ijsbaan, een manifestatieterrein en parkeervoorzieningen. Het gehele plan is aanvankelijk grotendeels goedgekeurd door GS, maar is echter door de Raad van State vernietigd op formele gronden vanwege het ontbreken van een MER. Daarbij speelde een rol dat de RvS overwoog dat in het Streekplan 1992 het plangebied tot de EHS gerekend werd en dat inmiddels het Europese beleid m.b.t. de Vogelrichtlijn van toepassing was.

Aankoop en herinrichting Palmerswaard als natuurgebied.

In de overeenkomst tussen Stichting Het Utrechts Landschap (HUL) en de provincie Utrecht ten aanzien van subsidietoekenning in 2001 voor aankoop van het natuurgebied Palmerswaard is bepaald

dat Stichting HUL met de gemeente Rhenen nadere afspraken zal maken over het recreatief medegebruik. Deze aankoop is gesubsidieerd met EU-, rijks- en provinciale middelen.

Visie gemeente Rhenen.

In november 2006 heeft Bureau Stroming in opdracht van het Utrechts Landschap voor de Palmerswaard een plan voor herinrichting en beheer gemaakt. De relevante informatie uit dat plan heeft Bureau Stroming meegenomen in de opdracht (2008/2009) van de gemeente om een visie te maken voor de Palmerswaard en de Uiterwaard bij de stad. In deze visie hebben alle wensen vanuit recreatie, toerisme, landschap en natuur een plaats gekregen. Deze visie (2 juni 2009, bijlage 2) vormt grotendeels de basis voor deze Saldotoets, zie hoofdstuk 3. De door het Utrechts Landschap gewenste nevengeul vormt geen onderdeel van deze toets omdat de realisatie van deze geul door o.a. geldgebrek en milieuproblemen op de lange baan is geschoven. Inmiddels is bekend dat RWS het belang van doorstroming weer een hoge prioriteit geeft, zie paragraaf 3.2.

3. Gebiedsvisie en bestemmingen

Tot het plangebied behoren de Uiterwaard bij de stad en de Palmerswaard. Zie bijlage 3.

De Palmerswaard is het westelijk deel van de uiterwaard en is in eigendom bij de Stichting het Utrechts Landschap. Dit gebied heeft een oppervlakte van 44,45 ha. De Palmerswaard bestaat uit open water, struweel, riet, ruigte en extensief beheerd grasland.

Het oostelijk deel van de uiterwaard noemen wij de Uiterwaard bij de stad en is gedeeltelijk eigendom van de gemeente Rhenen. Dit gebied heeft een oppervlakte van 32,03 ha. Dit gebied bestaat overwegend uit grasland dat bij agrariërs in gebruik is. De Veerwei wordt tevens als evenemententerrein gebruikt voor diverse activiteiten. Door de Uiterwaard bij de stad lopen diverse openbare wegen en fiets- en wandelpaden. Tevens zijn aanwezig restaurant Tante Loes, passantenhaven, loswal, veerstoep en diverse parkeerplaatsen.

Het gebied zal duurzaam ingericht worden voor zowel meer als minder intensief recreatief gebruik. Gelijktijdig worden grote delen van het plangebied ingericht als natuurterrein ter realisatie van de doeltypen en als verbinding tussen grote natuurgebieden in Gelderland en Utrecht.

Deze inrichting zal leiden tot zo een zodanig saldo voor natuur dat voldaan wordt aan de eisen van de saldobenadering uit de Provinciale Ruimtelijke Verordening 2009 art. 5.2 lid 6. Tevens dienen de ingrepen in het gebied vergunbaar te zijn op basis van de N2000-status.

De hieronder beschreven gebiedsvisie en beschrijving van de subprojecten (hoofdstuk 4) is zover uitgewerkt dat het direct vertaalbaar is naar het op te stellen bestemmingsplan, dat de diverse projecten mogelijk moet maken.

In hoofdstuk 4 worden de subprojecten onderscheiden, beschreven en getoetst aan het vigerende bestemmingsplan. In dit hoofdstuk wordt de grote lijn van de visie voor het gebied beschreven.

3.1 Recreatie

Het gewenste recreatief gebruik is in globale zin beschreven in de Visie, die door Bureau Strooming in opdracht van de gemeente is opgesteld (2 juni 2009, bijlage 2). Hieronder is deze visie samengevat. De onderdelen uit deze Visie, die een positief saldo blijken te belemmeren, zijn verwijderd uit het uiteindelijke plan, zie de tabel in 4.1. Aanvullingen naar aanleiding van de natuurtoets staan cursief. In het inrichtingsplan voor de uiterwaard bij de stad staat het behoud van het open uiterwaardenlandschap, extra mogelijkheden voor de inwoners en bezoekers om daarvan te genieten en een goede verbinding met de binnenstad centraal. In het plan hebben recreatie & toerisme, landschap en natuur een plaats gekregen. Ten behoeve van de binnenstad worden extra parkeerplaatsen toegevoegd. Hieronder worden de verschillende onderdelen van het plan toegelicht.

Het gemeentelijk inrichtingsplan volgt voor de Palmerswaard in hoofdzaak de plannen van Utrechts Landschap. Deze wordt beter toegankelijk dankzij nieuwe voet- en fietspaden. Het fietspad sluit aan op het pad aan de voet van de Grebbeberg richting Wageningen en op het (deels nog te realiseren) Let de Stigterpad op de Heuvelrug van Rhenen naar Driebergen.

De Uiterwaard bij de stad is opener dan het natuurgebied Palmerswaard en dat open uiterwaarden landschap wordt enorm gewaardeerd. Zowel het zicht vanaf de stad naar de uiterwaarden en de Rijn, als het zicht op de stad vanaf de overkant wordt gekoesterd, zo bleek in 2008 en 2009 tijdens

bewonersavonden. In het gebied zullen meer struiken en bosjes komen, om migrerende dieren voldoende beschutting te geven, maar daar tussendoor moeten steeds voldoende zichtlijnen zijn.

De huidige parkeerplaatsen op de Veerweg en de Rijnkade tasten de landschappelijke kwaliteit aan en met name op de Veerweg is de verkeersveiligheid van voetgangers in het geding. De parkeerplaatsen op de Veerweg en de Rijnkade worden verplaatst naar een nieuwe parkeervoorziening op de Paardenmarkt. Daar komen ook 60 extra parkeerplaatsen ten behoeve van de binnenstad. Die liggen onderaan het talud, zodat het uitzicht vanaf de Utrechtsestraatweg zo min mogelijk door 'blik' verstoord wordt. De parkeervoorziening wordt landschappelijk ingepast (haagje erlangs), zodat ook vanaf de kant van de Rijn de geparkeerde auto's niet teveel domineren *en zodat lichthinder wordt voorkomen*. Parkeren blijft *aangepast* mogelijk onder de bomen op de Rijnstraat (*namelijk met minder parkeerplaatsen*), het Veerplein aan de voet van restaurant Tante Loes en bij de passantenhaven. Aanvullend is in de raadsvergadering op 27 januari 2009 het amendement aangenomen dat het totaal aantal plaatsen rondom 'Tante Loes' in aantal niet mag verminderen ten opzichte van de huidige situatie. Met het Recreatieschap wordt overlegd of de 8 resterende en meest zuidelijke parkeerplaatsen aan de Veerweg kunnen worden verplaatst naar de passantenhaven.

De Veerweg, Rijnkade en Rijnstraat worden omgevormd tot een boulevardachtige route door de uiterwaarden. Gedacht wordt aan een vrij liggend voetpad, met dezelfde materialisering als in de binnenstad. Mensen worden uitgenodigd vanuit het centrum de uiterwaarden te bezoeken en passanten in de uiterwaarden om een bezoek aan het centrum te brengen. Dit ommetje sluit aan bij de doorgaande fietsroute, die van oost (voet Grebbeberg) naar west door het gebied loopt. Dankzij een beoogd fietspontje ontstaat ook een directe verbinding met het fietsroutenetwerk in de Betuwe aan de overkant van de Rijn.

Informatie- en routeborden wijzen bezoekers de weg naar de vele bezienswaardigheden in de uiterwaarden en in de binnenstad. Plekken die vanuit cultuurhistorie bijzonder zijn, worden herkenbaar gemaakt in het landschap. *In het inrichtingsplan staat, dat het Veerhuis wordt geaccentueerd met markante bomen. Gezien de locatie (op het terrein waar de Rijnweek wordt gehouden), zijn extra bomen niet praktisch en is dit voorstel niet verder meegenomen.* Op een doorzichtig plexiglas scherm op de Paardenmarkt kan het oude beeld van de Koningstuin geprojecteerd worden op het huidige landschap. *Ook het Veerhuis kan zo getoond worden. In het inrichtingsplan uit 2009 stond het idee om de rand van de Koningstuin te benadrukken door middel met bijvoorbeeld bloembollen op de taluds. Inmiddels is dit idee verlaten. Een informatiebord wordt daarvoor een beter middel geacht.*

De passantenhaven krijgt 20 ligplaatsen extra met *in het seizoen* toilet- en douchevoorzieningen. Door herinrichting worden de ligplaatsen minder gevoelig voor golfslag. Hier komt ook een mooie zitplek om over de Rijn uit te kijken, *waarbij ervoor gewaakt wordt dat dit geen hangplek in de avonduren gaat worden.*

De loswal blijft behouden voor het aanmeren van schepen. Industrieel gebruik van de loswal is niet toegestaan, maar vrachtschepen en passagiersschepen kunnen er wel aanleggen, *mits niet voor langere tijd*. De passagiers zijn vervolgens met een korte wandeling midden in het centrum. Het is mogelijk dat in de toekomst meer passagiersboten op bezoek komen.

Voor vissers komt er een goede visplek, waar met name jongeren en minder validen veilig kunnen vissen. *De loswal of de passantenhaven is beschikbaar als tijdelijke visplek.* Voor de langere termijn wordt door de gemeente ingezet op een visplek aan de nevengeul, maar dat is geen onderdeel van deze toets.

Het veld tussen de Veerweg en de Rijnstraat, binnen de bestaande dijkstructuur, kan bij vorst onder water gezet worden en dan kan vlakbij de binnenstad geschaatst worden. De rest van het jaar kan deze ijsbaan door een agrariër beheerd worden als hooi- of schraalland. Welke maatregelen nodig zijn om het veld onder water te zetten moet nog onderzocht worden.

En tenslotte het evenemententerrein Veerwei/Koningstuin, waar de jaarlijkse Rijnweek en andere festiviteiten georganiseerd worden. Om het gebruik van het evenemententerrein voor de lange termijn veilig te stellen wordt de bestemming gewijzigd. Nu is het gebruik van het evenemententerrein voor de Rijnweek met een vrijstelling (oude WRO) c.q. ontheffing (nWro) van het vigerende bestemmingsplan geregeld, maar andere evenementen zijn nog niet planologisch ingebed. *Het aantal en de aard van de activiteiten wordt beperkt tot het huidige (zie lijst in 4.1).* Tijdens de Rijnweek wordt het veld tussen Veerweg en Rijnstraat gebruikt als parkeerplaats en onderkomen voor kermisexploitanten.

3.2 Natuur

Voor deze functie wordt uitgegaan van de inhoudelijke invulling van de verbinding voor edelherten, zoals uitgewerkt door Alterra (rapport 1641, auteurs Groot Bruinderink, G.W.T.A., D.R. Lammertsma, A.J. Griffioen & G.J. Spek; Geschiktheid van de Palmerswaard -gemeente Rhenen - als migratieroute voor het Edelhert; gepubliceerd: 18 feb 2008; 25 pp.) . Uit de samenvatting van dit rapport:

Bestaande functies van het uiterwaardgebied ter hoogte van Tante Loes en de Veerwei zijn agrarisch, natuur en recreatie. Ook in landschappelijk en aardkundig opzicht is dit gebied van belang. Deze bestaande, multifunctionele invulling van dit uiterwaardgebied hoeft niet strijdig te zijn met de functie van migratiezone voor het Edelhert. Belangrijke voorwaarde is, dat verstoringen in het winterhalfjaar worden beperkt tot de daglichtperiode.

Realisatie van een migratiezone voor het Edelhert vereist een inrichtingsplan dat rekening houdt met de eisen van het Edelhert. Onderdelen daarvan zijn gedeeltelijke verstruiking van de uiterwaarden, geleiding van de aanwezigheid van de mens, een rasterplan en een verkeersveiligheidsplan.

Noot: hoewel in de titel van het rapport gesproken wordt over de Palmerswaard, heeft het rapport betrekking op de hele verbinding vanaf de Blauwe Kamer tot de Heuvelrug en dus ook de Uiterwaarden Rhenen.

Edelherten ervaren mensen als bedreigend en zijn zeer gevoelig voor landrecreatie (licht, geluid en visueel). In de regel zullen ze mensen ontlopen en zich terugtrekken in rustige gebieden (als die er zijn). Wanneer de mens niet wordt geassocieerd met gevaar dan kunnen ze dagactief blijven en zich laten zien op de open terreindelen. Extensief agrarisch gebruik is daarom mogelijk.

Op grond van de door Alterra aangegeven eisen is voor de verbindingfunctie voor edelherten van belang dat naast graslanden er door middel van kleine bosschages dekking is en dat de doorgaande verbinding's nachts niet doorbroken wordt met hekken, verlichting, rijdende of geparkeerde auto's, wandelende of fietsende mensen, bebouwing (al dan niet tijdelijk). Incidenteel kan daar in minder gevoelige tijden enkele dagen van afgeweken worden ten behoeve van een evenement of een schaatsperiode.

Om het projectgebied geschikt te maken als dispersieroute voor edelherten is vooral rust in de periode september – april van belang (vooral in de eerste helft van de nacht). Het afschermen van in die periode gebruikte locaties draagt daar aan bij. Verder is het nodig meer struiken en hagen aan te planten, een stevige haag van meidoorn of sleedoorn is daarbij beter dan een rij knotwilgen. In de directe omgeving van deze bosschages dient het rustig en donker te zijn zodat trekkende herten en andere dieren, die zich juist oriënteren op dergelijke plekken, niet te vaak verstoord worden.

Verder is van belang dat omringende functies als woonbebouwing, Tante Loes, passantenhaven zo min mogelijk licht en geluid uitstralen naar de doortrekzone. Het is wenselijk dat in de doortrekzone een doorsnijdende activiteit afgewisseld wordt met relatief stille plekken met beschutting, zodat dieren kunnen wachten op een veilig oversteek moment.

In de Beleidsnota edelhert, damhert en wild zwijn (Provinciale Staten, 30 januari 2012) geeft de provincie aan dat voor edelherten, die op eigen gelegenheid komen, in Utrecht ruimte zal zijn voor een beperkt aantal edelherten in lage standen. De edelherten zullen beheerd worden. Voor wilde zwijnen is geen plek terwijl de bestaande groep damherten op Plantage Willem II in beperkte omvang ter plaatse aanwezig mag blijven. Van andere diersoorten wordt niet verwacht dat die een verbinding nodig hebben tussen Veluwe en Heuvelrug, zodat hier met name ingezoomd kan worden op de eisen, die het edelhert stelt.

Aangezien 1 van de 2 potentiële routes voor de komst van het edelhert vanaf het bestaande leefgebied op de Veluwe via de uiterwaarden naar Rhenen loopt, blijft het provinciaal beleid erop gericht de Palmerswaard zodanig in te richten dat de dieren hier doorheen kunnen migreren. Daarbij is er geen noodzaak dat veel dieren regelmatig heen en weer trekken, want het is voldoende als er zo nu en dan enkele dieren door het gebied kunnen trekken. Eerst om de soort zich op een nieuwe plaats te kunnen laten vestigen, daarna om voldoende genetische variatie te behouden. Zo nu en dan de 'deur' een nachtje openzetten is echter onvoldoende want de kans dat een dier juist die nacht de Gelderse Vallei oversteekt en via de uiterwaarden naar het westen trekt is klein. Aan de andere kant kan een beperkte en tijdelijke afsluiting voor de dieren door bijvoorbeeld een evenement of een schaatsweek in de goede periode niet zo'n kwaad.

De inhoudelijke natuurdoelen voor het plangebied zijn vastgelegd in het Natuurbeheerplan 2011 (NBP). In het Akkoord van Utrecht is de herijking van de nieuwe natuur in de EHS ten gevolge van de rijksbezuiningen vorm gegeven. De Palmerswaard en de Uiterwaard bij de stad zijn als categorie 1 aangeduid en zullen voor 2021 als nieuwe natuur gerealiseerd moeten worden.

De beheertypen voor het plangebied zijn (bron: NBP 2011 kaart 9D en bijlage 1):

- UI U (EVZ uiterwaarden) 30 ha bloemrijken (noot: deze 30 ha gelden voor smalle delen van de uiterwaarden tussen kerngebieden vanaf Schoonhoven tot en met Rhenen)
- UI 2 (uiterwaard 'voor' de stad) 14 ha droog schraalland. De door het NBP aangegeven beheertypen zijn een globale keuze en gebaseerd op bodemtypen en grondwaterniveaus. In detail kan uit veldonderzoek blijken dat een ander type ter plaatse beter past. Hoewel grote delen van de Uiterwaard bij de stad relatief droog zijn, ligt met name tussen Rijnstraat en Rijnbrug ook een veel lager en natter gebied met mogelijk ook enige kwel. Het ligt voor de hand hier meer te richten op een nat type natuur zoals vochtig schraal- en hooiland of wintergastenweide.
- Delen van het plangebied zijn nu niet opgenomen in het Natuurbeheerplan omdat ze in de vigerende PRS niet onder de EHS vallen. Er wordt uitgegaan van het vigerende beleid. Daarom zullen voor die delen alleen de N2000-doelen gelden, zie hoofdstuk 9 voor een beschrijving van die doelen. Deze doelen worden wel meegenomen in de saldobenadering omdat die geldt voor de gehele (huidige) groene contour. De delen, die nu buiten de EHS vallen* zijn de Paardenmarkt, de Veerwei en de gewenste ijsbaan met uitzondering van het deel dat tot de verbindingszone (UI U) gerekend wordt.

* Bij de vaststelling van de nieuwe PRS (februari 2013) worden deze percelen ook onderdeel van de EHS. In de Saldotoets is uitgegaan van het vigerende provinciale beleid in 2012.

In grote lijnen is het gewenste beheer voor de genoemde beheertypen: maaien en afvoeren na half juni, geen bemesting en bestrijdingsmiddelen, beweiding met niet meer dan 1,5 GVE (Grootvee-eenheid). Met andere woorden landschappelijk verandert er weinig en het open uiterwaardenlandschap blijft in stand. Dit beheer is goed uitvoerbaar door een agrariër, mits dit bedrijf geen topproductie nastreeft. Hoewel niet randvoorwaardelijk, het is wel verstandig als het gehele beheer door een beperkt (1 à 2) aantal bedrijven uitgevoerd wordt en de 'verpachter' voldoende kennis heeft van het noodzakelijke beheer van zowel de natuurdoelen als het recreatieve medegebruik.

Rijkswaterstaat heeft de Programma Stroomlijn voor dit gebied opnieuw opgestart. Het Utrechts Landschap heeft de opdracht gekregen om in de winter van 2012-2013 een aanzienlijk deel van spontaan ontwikkelde bosschages in de Palmerswaard te kappen om zo de doorstroming bij hoog water te verbeteren. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de huidige hoge natuurwaarden van de uiterwaard en waar mogelijk met wensen van recreanten en omwonenden. Utrechts Landschap, in samenwerking met bureau Strooming, is bezig met een ontwerp. Naast een korte termijn aanpak zal op langere termijn ook onderzocht worden of de doorstroming verbeterd kan worden door aanvullend grondwerk.

Samenvattend voor recreatie en natuur:

- De Uiterwaard bij de stad worden door het verwijderen van obstakels en het ontwikkelen van enkele bosschages optimaal ingericht en beheerd om als verbinding te dienen voor het edelhert.
- De Palmerswaard blijft als natuurgebied in beheer, recreatief medegebruik wordt mogelijk.
- In de Uiterwaard bij de stad wordt het agrarische beheer met enig recreatief medegebruik deels omgezet in agrarisch beheerde natuur (droog en nat schraal- en hooiland) met recreatief medegebruik. (Zie ook 4.1.)
- In de Uiterwaard bij de stad worden een aantal meer intensief te gebruiken recreatieve voorzieningen ontwikkeld zoals evenemententerrein, ijsbaan, vergroting passantenhaven met bijpassende voorzieningen en visvoorziening.
- De bestaande parkeerplekken langs Veerweg worden verplaatst naar het Paardenveld, waaraan 60 plekken toegevoegd worden t.b.v. de binnenstad.

4. Subprojecten

In 4.1 worden de visie uitgewerkt naar concrete subprojecten. Hierbij behoort een kaart (bijlage 3). In de beschrijving van de subprojecten wordt rekening gehouden met de haalbaarheid binnen de saldotoets en de N-2000 vergunning. Daar waar ze afwijken van de gemeentelijke visie uit 2009 wordt dat in een aparte kolom van de tabel in 4.1 aangegeven.

In 4.2 wordt per project beoordeeld of het binnen het vigerende bestemmingsplan (al dan niet via een binnenplanse omgevingsvergunning past) dan wel er een bestemmingswijzing nodig is. Dit is niet alleen relevant voor de te volgen RO strategie, maar ook voor de saldotoets (zie 4.2).

4.1 Beschrijving, inrichting en beheersafspraken

De uitwerking van de subprojecten is erop gericht een positief (natuur)saldo te bereiken en te voldoen aan N2000. Daarom worden in het overzicht (tabel 1, volgende pagina) randvoorwaarden voor het gebruik en inrichting beschreven (gebruikstijden, verlichting, periode van jaar, toezicht e.d.), die nodig zijn om de haalbaarheid te bereiken. In Bijlage 3 zijn de subprojecten op kaart aangegeven, waarna via GIS per project de oppervlakte bepaald is (tabel 5). Zie hoofdstuk 6 voor de oppervlakte toetsing.

Tabel 1: Overzicht subprojecten

Subproject	Inrichting	Aanvullende beheerafspraken	Verandering tov. visie
1. Parkeerplaatsen Paardenmarkt	- Nieuwe parkeerplaats met totaal 103 parkeerplaatsen (60 nieuwe t.b.v. de binnenstad + 23 verplaatst van de Veerweg + 15 verplaatst van de Rijnkade + 5 verplaatst van de Rijnstraat). NB 1: Van Veerweg worden resterende 8 parkeerplaatsen dichtbij Tante Loes worden na overleg met Recreatieschap verplaatst naar de passantenhaven. NB 2: Aan de Rinstraat liggen 10 plaatsen. Uit tellingen blijken slechts de helft gebruikt te worden, deze blijven. Overige worden verplaatst naar Paardenmarkt. – noordelijke deel: rijweg in betonstraatstenen, parkeervakken in grasbetontegels - zuidelijke deel; rijweg in grasbetontegels, parkeervakken in gefundeerd gras - 1,5 meter hoge haag of wal langs zuidzijde van parkeerplaats (beperking lichthinder en geluid)	- geen of beperkte lage (< 1 meter) verlichting: kleur, lichtsterkte, tijd en richting afgestemd op naastgelegen natuur; binnen nog te bepalen randvoorwaarden vanuit sociale - en verkeersveiligheid.	5 extra plaatsen, afkomstig van Rijnstraat
2. Fietspad Palmerswaard	- Aangepast tracé: via parkeerterrein passantenhaven voor de grens van de Palmerswaard ombuigen naar de rotonde bij de entree van Rhenen (N225). Aan de westkant van de Palmerswaard komt nabij de N225 een uitzichtpunt. NB. Oorspronkelijk tot De Tangh, daarna tot Berkenweg. Vanwege de te grote verstoring N2000 omgelegd, mede omdat bomkap t.b.v. Programma Stroomlijn het verstoringsgebied vergroot - halfverharding al dan niet met stabilisatie - max. 2 m. breed, 2-richtingenfietspad, zonder verlichting	- opengesteld van zonsopkomst tot zonsondergang - Variant Berkenweg is wel mogelijk wanneer uitstraling door aanvullend struweel beperkt wordt: maximaal 25% open zicht / tenminste 75% afscherming aan de west-/zuidkant van de route, maar dit is strijdig met Programma Stroomlijn. - Fietspad tijdens grootschalige evenementen buiten gebruik (fysieke afsluiting en toezicht)	- westelijke deel niet: fietspad over Veerwei - uitzichtpunt aan westkant Palmerswaard - fietspad buiten gebruik tijdens grootschalige evenementen
3. Evenementen-terrein	- verbeteren draagkracht van bodem, afhankelijk van uitkomst bodemonderzoek. - geen verlichting (behalve tijdens evenementen)	– Het huidig gebruik, zie tabel 2, vormt basis voor de limitatieve evenementenlijst. Vuurwerk, helikopters en het oplaten van luchtballonnen worden niet toegestaan. - buiten evenementen niet opengesteld	- speelveld vervalt - beperking in evenementen (zie tabel 2 met opmerkingen)
4. Uitbreiden en verbeteren passanten-haven	- Extra 20 ligplaatsen met anti golfslag-steiger binnen vigerend bestemmingsvlak (totaal 50) - Aanleg riolering en wateraanvoer (watertappunt en sanitair in tijdelijke seizoenswagen of boot) - 8 extra parkeerplaatsen (verplaatsen vanaf Veerweg), totaal 32 ppl - Zitelementen plaatsen naast Veerstoep of zuidoost van parkeerterrein	- indien bestaand asfalt te klein dan grasstenen toevoegen aan oostzijde (toets gaat uit van deze kleine oppervlaktevergroting) - hangplek bij zitelement tegengaan - Mobiele toiletunit zodanig opstellen, dat er zo min mogelijk uitstraling (licht / geluid) is van de passantenhaven naar de Palmerswaard. - parkeren met koplampen richting rivier.	

5. Fietspont	- Pont gebruikt bestaande boothelling.	- alleen tussen zonsopgang en – ondergang - alleen in het seizoen	
6. Ijsbaan	- Toekomstige bluswatervoorziening Tante Loes gebruiken als bewateringssysteem voor ijsbaan. - Inpassen met zo min mogelijk grondverzet: egaliseren en kleiiger maken (afhankelijk van uitkomst onderzoek). - Gebruik als parkeerterrein en stalling tijdens Rijnweek (met rijplaten)	- Veld alleen onder water bij vorst, verlichting idem – beheer als natuurterrein, geen speelveld - Verstoring door licht en geluid mag niet verder reiken dan 200 meter buiten de contouren van de ijsbaan.	
7. Herinrichting Boulevard (Veerweg Rijnkade – R.straat)	- Verwijderen 31 (Veerweg), 15 (Rijnkade) en 5 (Rijnstraat, rivierzijde) parkeerplaatsen (zie verder 1. Parkeerplaatsen Paardenmarkt) - Vrij liggend voetpad binnen bestaand profiel - Bewegwijzering, informatievoorziening	Vrachtverkeer zand- en grindhandel benedenstad verdwijnt Parkeren Rijnstraat concentreren aan noordzijde	- Verplaatsen ppl
8. Parkeerplaats Veerplein	– Aanhalen asfalt en optimalisatie belijning – Op parkeerplaats geen verlichting m.u.v. van 1 bestaande paal		
9. Herinrichting loswal t.b.v. boottrailers	- Belijning aanbrengen tbv parkeren 6 boottrailers - Verwijzingsborden voor boottrailers , verbod voor gewone auto's – Aanlegplaats voor vracht- en passagiersschepen. Geen industrieel gebruik van de loswal.	– geen permanente ligplaats	- geen permanente ligplaats toegestaan
10. Visvoorziening op steiger of loswal	- Tijdelijke visvoorziening in overleg met visvereniging op bestaande loswal of passantenhaven. - Geschikt voor rolstoelen	- alleen van zonsopkomst tot zonsondergang	- Definitieve visplek aan nevengeul niet in natuurtoets meegenomen (onduidelijk of realiseerbaar).
11. Fietspad Rijnkade /Cuneralaan	Bestaand	- opengesteld van zonsopkomst tot zonsondergang - honden aanlijnen (afstemming BOA's gemeente en Recreatieschap)	- Geen verbreding ivm. financiën - beperkte openstelling (overdag)
12. Koningstuin beleefbaar	- belevingsbord	Bord dient te voldoen aan eisen Landschapsverordening	
13. Veerhuis accentueren	Idee was lindebomen planten. Past niet bij functie evenemententerrein en daarom geschrapt. Wel zichtbaar maken op bord parkeerterrein Paardenveld (zie 12).	Bord dient te voldoen aan eisen Landschapsverordening	Geen accent Veerhuis ter plaatse

14. Aanplant bosschages	Ten behoeve van goede invulling voor dispersiefunctie edelherten aanbrengen smalle bosschages (precieze locatie wordt nog uitgewerkt in afstemming met Rijkswaterstaat). Enerzijds afscherpende struwelen, anderzijds een aantal bosjes in gebied om terug te trekken bij gevaar.	Noot: enkele bosjes zullen in het kader van het bestemmingsplan uiterwaarden uitgevoerd worden, maar met name de opstuwing veroorzakende struwelen worden uitgesteld en in samenhang met het project Herinrichting Palmerswaard uitgewerkt. Daarbij wordt ook een oplossing gezocht voor de ongewenste landschappelijke effecten.	- Uitwerking groenplan met verstruiking
15. Inperken verlichting en afrastering	- Minimale verlichting in de uiterwaarden, binnen nog te bepalen randvoorwaarden vanuit sociale – en verkeersveiligheid. Door optimaal richten en aanvullende beplanting (bij Tante Loes) wordt de uitstraling geminimaliseerd. - Afrasteringen zoveel mogelijk verwijderen (afhankelijk van toekomstige beheersituatie)	- Incidentele verlichting t.b.v. evenementen en de ijsbaan blijft beperkt tot de openingstijden.	- Openbare verlichting beperken - Verstruiking bij Tante Loes tegen uitstraling
16. Inrichting t.b.v. natuur (aanvullend)	- De hangplek (keet van de visvereniging) ten oosten van Rijnbrug N233 verdwijnt. - Jeugdhonk aan Cuneralaan verdwijnt		- Verwijderen hangplek en jeugdhonk
17. Omvorming naar natuur	- Bestemmingswijziging van agrarische naar natuur. Weinig aanvullende inrichting nodig. Betreft de door de gemeente verpachte graslanden(inclusief subproject 6 ijsbaan). - Palmerswaard (eigendom HUL), en Domeinenperceel bij de Rijnbrug (beheer HUL) krijgen als bestaande natuur natuurbestemming.	Hoofdpijnen toekomstig beheer: geen bemesting, < 1,5 GVE/ha veebezetting en maaien met afvoeren na half juni. Hoewel op natuurdoelen gericht is het beheer extensief agrarisch. Noot: agrarische gronden in particulier eigendom kunnen subsidie krijgen tbv omvorming.	

Tabel 2: Activiteiten op evenemententerrein Rhenen.

De Veerwei kan voor de hierna genoemde activiteiten gebruikt worden, waarbij aan enkele activiteiten nadere eisen gesteld worden. Indien een activiteit niet wordt gehouden, mag een activiteit met een vergelijkbaar effect op de natuur daarvoor in de plaats komen.

Activiteit	Beschrijving	Datum	Frequentie	Duur (incl. opbouw)	Tijden van-tot
<i>Meerdaagse activiteiten</i>					
Bouweek	±300 kinderen bouwen constructies van pallets, etc.	Augustus (2012; 8 tot 12 augustus)	Jaarlijks	1 tot 1,5 week	Overdag (8.00-16.00)

Rijnweek	Kermis op en om het verharde terrein langs de Rijn, muziekfestival in de gehele weide, parkeren VIPs op geplande ijsbaan (zie ook Ecologisch Werkprotocol 2008)	1 ^e week van juli	Jaarlijks	2 weken	Overdag, avond, nacht (buiten tot 0.00; in tent tot 1.00 op vrijdag en 2.00 op zaterdag)
Circussen (opm. 1)	Voorkeur voor september - oktober	1x voor- of najaar	1x per jaar	1,5 week	Overdag, avond
<i>1-daagse activiteiten</i>					
Concours hippique	Koninginnedag; paardenraces op een deel van de Veerweide. Geen tribunes.	30 april	Jaarlijks	3 dagen	Overdag
Paaseieren zoeken	Eieren in het veld en een kleine kraam.	laatste zaterdag mrt	Jaarlijks	1 dag	Overdag
Roofvogel-show		-	<1x pj	1 dag	Overdag
Scouting		-	<1x pj	1 dag	Overdag

Opmerkingen:

1. In het verleden vonden circussen twee keer per jaar plaats: een keer in het voorjaar en een keer in het najaar. Naar aanleiding van deze natuurtoets wordt het aantal circussen beperkt tot eens per jaar, bij voorkeur tussen september en oktober.
2. De Veerwei was voorheen buiten het broedseizoen (half maart tot half juli) ook opstapplaats voor luchtballonnen. Ook werd er rekening gehouden met het fourageren van ganzen vanaf half november. Dit staat in een collegebesluit van 11 augustus 2009, naar aanleiding van de concept Luchtvaartnota van de provincie Utrecht. Met onderhavige natuurtoets is het gebruik als opstapplaats voor luchtballonnen geschrapt, vanwege de totale belasting dat het gebruik van de Veerwei oplevert voor natuur en met name vogels. In datzelfde collegebesluit is het gebruik van de Veerwei als heliportterrein al geschrapt, mede vanwege de ligging te midden van Natura 2000 en EHS.
3. De Natura 2000 toetsing (zie hoofdstuk 8) concludeert dat gedurende grootschalige evenementen zoals Concours Hippique en het circus dezelfde maatregelen nodig zijn als voor de Rijnweek, te weten:
 - Tijdelijk afsluiten van de toegang tot de Palmerswaard aan de zijde van het plangebied voor bezoekers en honden;
 - Beperken van het geluidniveau, o.a. door optimalisatie van de inrichting van het evenemententerrein;
 - Beperken van de verlichting op het terrein.

4.2 Toets subprojecten aan vigerende bestemming

Voor de in 4.1 beschreven ontwikkelingen, onder verdeeld in subprojecten, is nagegaan of deze passen binnen het huidige bestemmingsplan want passende projecten mogen binnen de regels van het bestemmingsplan uitgevoerd worden. Alleen die projecten, die niet passen en die kunnen leiden tot negatieve effecten op het functioneren van de EHS, zijn in de Saldotoets opgenomen. Wel passende projecten kunnen toch opgenomen zijn in de Saldotoets als ze een extra plus opleveren voor de EHS. Dit kan een voor natuur gunstiger bestemming zijn, maar ook een extra beheer- of inrichtingsmaatregel.

Voor de N2000-toetsing wordt elke voorgenomen handeling getoetst en is de bestemming niet relevant.

In de onderstaande tabel is de beoordeling samengevat, daarna volgt de onderbouwing.

Tabel 3: Toets subprojecten aan vigerend bestemmingsplan

Ontwikkeling	Passend*	Niet passend
1. Parkeerplaatsen Paardenmarkt		X
2. Fietspad Palmerswaard	X	
3. Evenemententerrein		X
4. Uitbreiden en verbeteren passantenhaven + parkeerplaats		X
5. Fietspont (op bestaande boothelling)		X
6. IJsbaan	X	
7. Herinrichting Boulevard (Veerweg – Rijnkade – Rijnstraat)	X	
8. Parkeerplaats Veerplein verbeteren inrichting	X	
9. Herinrichting loswal t.b.v. alleen boottrailers		X
10. Tijdelijke visvoorziening op passantensteiger of loswal		X
11. Fietspad Rijnkade en Cuneralaan	X	
12. Koningstuin beleefbaar maken	X	
13. Veerhuis accentueren	X	
14. Aanplant bosschages	X	
15. Verwijderen verlichting, beperken afrastering	X	
16. Inrichtings- en beheerafspraken t.b.v. natuurkwaliteiten	X	
17. Natuurbestemming Palmerswaard, onder Rijnbrug, ijsbaan en andere terreindelen		X

* er dient vaak nog wel een afweging plaats te vinden op grond van het aanlegvergunningstelsel (nu binnenplanse omgevingsvergunning) van het bestemmingsplan, waardoor het mogelijk is dat een subproject ingeperkt moet worden

Alleen subprojecten, die niet in het bestemmingsplan passen moeten beoordeeld worden in de Saldotoets. Indien echter extra winst gehaald kan worden uit een 'passend' subproject, en dat nodig is voor een positief saldo, dan wordt het wel meegenomen in de saldering in de hoofdstukken 6 en 7. Dit betekent dat de projecten 12 en 13 in de volgende hoofdstukken niet meer aan de orde komen met uitzondering van hoofdstuk 8 (toetsing N2000).

Op het grootste gedeelte van het plangebied is op dit moment de bestemmingsplannen "Buitengebied" en "Buitengebied, partiële herziening 1997" van toepassing (zie bijlage 1). Hieronder wordt per subproject het oordeel uit tabel 3 kort onderbouwd.

1. Parkeerplaatsen Paardenmarkt

Vigerende bestemming Agrarisch gebied met bijzondere natuurlijke en landschappelijke kenmerken met de nadere aanduiding uiterwaarden. Voor het aanleggen van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen van meer dan 100 m² is een aanlegvergunning (omgevingsvergunning) nodig.

Conclusie: De parkeerplaats is in strijd met de agrarische bestemming.

2. Fietspad Palmerswaard

Bij de Veerwei en omgeving valt het pad binnen de bestemmingen Al, Anl en Natuur van het bestemmingsplan Buitengebied. Via een omgevingsvergunning (aanlegvergunning) is binnen deze agrarische bestemmingen de aanleg van wegen en (verharde) paden en recreatieve voorzieningen mogelijk, binnen de bestemming Natuur zal het pad niet verhard mogen zijn om een beroep te kunnen doen op het aanlegvergunningstelsel.

Conclusie: Een nieuw halfverhard fietspad past binnen deze bestemmingen en is omgevingsvergunningplichtig.

3. Evenemententerrein

Het evenemententerrein is in het huidige bestemmingsplan bestemd als Agrarisch gebied met bijzondere natuurlijke en landschappelijke kenmerken met de nadere aanduiding uiterwaarden. De Rijnweek is in 2008 en 2010 planologisch geregeld met een permanente vrijstelling op grond van artikel 19, lid 2 WRO en een buitenplanse ontheffing (3:23 Wro). Het is discutabel of het gebruik voor die andere evenementen vallen onder overgangsrecht. Daarom gaan we er in deze Saldotoets vanuit dat het evenemententerrein niet past binnen het bestemmingsplan.

Conclusie: Het gebruik als evenemententerrein voor meer dan de Rijnweek past niet binnen het huidige planologisch kader.

4. Uitbreiden en verbeteren passantenhaven

In het huidige bestemmingsplan bestemd als Passantenhaven (Rh) met de dubbelbestemming waterstaatsdoeleinden (Mw). Mw is hierbij de primaire bestemming. Deze gronden zijn secundair bestemd voor een passantenhaven met niet meer dan 30 ligplaatsen en de daarbij behorende parkeervoorzieningen. Met het gedeelte van de passantenhaven op het water is in het bestemmingsplan Buitengebied 2010 bestemd voor Water met nadere aanduiding jachthaven. De bestemming heeft in het nieuwe bestemmingsplan een grotere oppervlakte. Uitbreiding van het aantal ligplaatsen kan plaatsvinden binnen het als jachthaven bestemde gebied. Naar verwachting heeft uitbreiding van het aantal ligplaatsen een gering hindereffect op het land.

Conclusie: Extra ligplaatsen, vergroting parkeergelegenheid en seizoensvoorziening voor toilet en douche passen niet binnen de huidige bestemmingen.

5. Fietspont (op bestaande boothelling)

De fietspont legt aan op het Veerplein, een openbare weg die voor wat betreft dit gebruik onder het overgangsrecht valt. Het is bestemd als agrarisch gebied.

Conclusie: de bestemming moet aangepast worden.

6. IJsbaan

In het bestemmingsplan bestemd als Agrarisch gebied met bijzondere natuurlijke en landschappelijke kenmerken. Het terrein heeft (mogelijk een omissie) geen nadere aanduiding uiterwaarden. Deze gronden zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf en voor de daarbij behorende ontsluitingspaden, wegen en waterlopen. Voor het aanbrengen van recreatieve voorzieningen is

binnen deze bestemming een aanlegvergunning (omgevingsvergunning) nodig. Deze bepaling wordt zodanig toegepast, dat recreatieve voorzieningen worden toegestaan, als agrarisch gebruik niet onomkeerbaar wordt aangetast.

Conclusie: Het gebruik van de ijsbaan kan aangemerkt worden als recreatieve voorziening, die binnen de bestemming past en waarvoor een – binnenplanse - omgevingsvergunningsprocedure gevolgd moet worden. Omdat de ijsbaan de rest van het jaar als agrarisch beheerde natuur gebruikt zal worden is bestemmingswijzing wel nodig (maar telt als positief voor natuur mee).

7. Herinrichting Boulevard (Veerweg – Rijnkade – Rijnstraat)

De drie wegen (Veerweg, Rijnkade en Rijnstraat), die samen de boulevard vormen, zijn bestemd voor verkeersdoeleinden. De boulevard wordt gerealiseerd binnen het bestaande profiel en past dus binnen het bestemmingsplan.

8. Verbeteren inrichting parkeerplaats Veerplein

Zie 5. Het aanhelen asfalt en de belijning hebben geen effect op de oppervlakte die nu in gebruik is als parkeerplaats. Het past daarmee binnen de bestemming.

9. Herinrichting loswal t.b.v. alleen boottrailers

De loswal is bestemd voor laden en lossen, zonder bedrijfswoning. Het parkeren van boottrailers is bestaand gebruik. De bestemming zal wijzigen van bedrijfsfunctie in verkeersdoeleinden (parkeren en aanlegkade). Dat is een minder belastende functie voor het gebied.

Conclusie: moet aangepast worden in het bestemmingsplan.

10. Tijdelijke visvoorziening op passantensteiger of loswal

In bestemmingsplan Buitengebied 2010 is de Rijn mede bestemd voor 'recreatief medegebruik'. Een visplek op de loswal past niet in het geldende bestemmingsplan (bedrijfsdoeleinden) voor de loswal (ander bestemmingsplan).

Een tijdelijke visplek bij de passantenhaven past ook niet in het bestemmingsplan. Bij de passantenhaven gelden twee bestemmingsplannen: voor het water gedeelte Buitengebied 2010 en voor het land gedeelte Buitengebied 1987. Het knelpunt zit in Buitengebied 1987: op het terrein ter hoogte van de parkeerplaats is een visvoorziening niet toegestaan (naast de parkeerplaats zou wel mogen).

Conclusie: Een tijdelijke visplek op de loswal of de passantenhaven moet planologisch geregeld worden.

11. Fietspad Rijnkade en Cuneralaan, wandelpad Veldoven – Schoutenboomgaardweg.

In het geldende bestemmingsplan is voor deze bestaande paden geen positieve bestemming opgenomen, maar is voor een pad van 1,5 meter wel een omgevingsvergunning mogelijk. Zij vallen onder het overgangsrecht. In een planherziening moet dit alsnog opgenomen worden met een positieve bestemming. De verbreding van het fietspad is financieel niet gedekt en wordt in de Saldotoets niet meegenomen.

12. Koningstuin beleefbaar maken

Het gewenste informatiebord bij de nieuwe parkeerplaats aan de Paardenmarkt en/of het accentueren van de contour door middel van bolgewassen² zijn inrichtingsmaatregelen die binnen de vigerende bestemming passen (soms is omgevingsvergunning nodig). Voor bebording is een toets aan de Landschapsverordening van de provincie nodig.

² Het accentueren van de contour door middel van bolgewassen is inmiddels geen gemeentelijke wens meer.

13. Veerhuis accentueren

Zie 12.

14. Aanplant bosschages

In bestemmingsplan Buitengebied is hiervoor een omgevingsvergunningstelsel van kracht, waarbij de waterbeheerder gehoord moet worden. Noot: inmiddels is voor dergelijke activiteiten een Waterwetvergunning vereist, die zonder compenserende maatregelen voor de opstuwing niet voor alle bosschages verstrekt zal kunnen worden.

15. Verwijderen verlichting, beperken afrastering

Dergelijke inrichtingsmaatregelen moeten binnen de vigerende bestemming getoetst worden (soms is omgevingsvergunning nodig).

16. Inrichtings- en beheerafspraken t.b.v. natuurkwaliteiten

De gebieden die in het inrichtingsplan worden aangeduid als open uiterwaarden landschap vallen in het huidige bestemmingsplan onder 2 bestemmingen: Agrarisch gebied met bijzondere natuurlijke en landschappelijke kenmerken met de nadere aanduiding (u) uiterwaarden en Agrarisch gebied met bijzondere landschappelijke kenmerken met nadere aanduiding (o-r) open landschap – gebied met veel reliëf. Al: Deze gronden zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf en voor de daarbij behorende ontsluitingspaden, wegen en waterlopen.

Conclusie: Geen strijd met de huidige bestemming.

17. Natuurbestemming Palmerswaard, onder Rijnbrug, ijsbaan en andere terreindelen

Twee delen van het plangebied (Palmerswaard en het Domeinenperceel onder de Rijnbrug) worden actueel als natuurterrein beheerd, ze hebben in de vigerende verouderde bestemmingsplannen nog een agrarische bestemming. In het nieuwe bestemmingsplan wordt dit aangepast. Diverse andere delen van het plangebied worden door de gemeente jaarlijks verpacht aan 2 agrariërs. In het nieuwe bestemmingsplan krijgen deze percelen een natuurbestemming, die aangepast agrarisch beheer mogelijk maakt. Om zowel het belang voor de water- als de natuurverbinding onder de Rijnbrug te beschermen is ter plaatse naast een verkeersbestemming ook een dubbelbestemming voor water en natuur nodig.

5. Waarborg realisatie

Het bestemmingsplan gaat nieuwe ontwikkelingen, met name recreatieve, toelaten in de EHS en het Natura 2000-gebied Neder-Rijn. De provincie kan daarmee instemmen dankzij een positieve uitkomst van de saldobenadering (PRV art. 5.2) mits voldoende zeker gesteld is dat ook de voor natuur afgesproken maatregelen (zie tabel 1 Subprojecten, onder inrichting en aanvullende beheerafspraken) tegelijkertijd uitgevoerd zullen worden. In een bestemmingsplan wordt natuurontwikkeling via de bestemming wel mogelijk gemaakt maar niet zeker gesteld. Ook kleinschaliger maatregelen, op het niveau ook van beheren, worden niet in een bestemmingsplan wordt gelegd. Daarom is er meer nodig als waarborg.

De oplossing dient mede op grond van jurisprudentie³ via de publiekrechtelijke weg - het bestemmingsplan - te worden gevonden en niet via de privaatrechtelijke weg. Met name gaat het over een opname van een voorwaardelijke verplichting in de Regels van het bestemmingsplan. Zou de gemeente het bestemmingsplan vaststellen zonder daarin deze voorwaardelijke verplichting op te nemen, dan kan de provincie een reactieve aanwijzing geven op grond van de Wro wanneer daardoor een provinciaal belang geschonden zou worden. Deze zgn. voorwaardelijke verplichting in de regels van het bestemmingsplan houdt in dat de recreatieve voorzieningen pas mogen worden gerealiseerd wanneer de natuurontwikkeling gerealiseerd is. De afgesproken inpassende maatregelen kunnen ook onderdeel zijn van de voorwaardelijke verplichting. Indien deze verplichting in het bestemmingsplan komt dan is er sprake van voldoende waarborg.

Tabel 4: Voorwaardelijke verplichtingen

Subproject	Verantwoordelijk voor realisatie	Voorwaardelijke verplichting
1. Parkeerterrein Paardenmarkt	Gemeente	X
2. Fietspad Veerweg – N225	Gemeente	
3. Evenemententerrein	Gemeente	X
4. Vergroting passantenhaven en parkeerterrein	Gemeente	X
5. Fietspont	Gemeente/derde	
6. Schaatsbaan	Gemeente	X
7. Herinrichting Boulevard	Gemeente	
8. Parkeerplaats Veerplein	Gemeente	
9. Herinrichting Ioswal	Gemeente	X
10. Visvoorziening	Gemeente/ visclub	X
11. Fietspad Cuneralaan-Rijnkade	Gemeente	X
14. Aanplanten bosschages	Gemeente	X (deels)
15. Verwijderen verlichting, rasters etc.	Gemeente	X
16. Beheerafspraken t.b.v. natuur	Gemeente	
17. Bestemmingswijzing Palmerswaard en Rijnbrug	Gemeente	X

³ In de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (ABRvS) is expliciet tot uitdrukking gebracht dat wanneer het gaat om ruimtelijk relevante ontwikkelingen, dat niet geregeld kan worden door middel van een privaatrechtelijke overeenkomst maar dat een dergelijke ontwikkeling als voorwaardelijke verplichting in de regels van het bestemmingsplan moet worden opgenomen zodat ook alle publiekrechtelijke waarborgen voor belanghebbende van toepassing zijn. Zie hierover ABRvS 29 december 2010 (bestemmingsplan Meerlo-Wanssum). De kern van deze uitspraak is dat de ABRvS oordeelt dat de aanleg en instandhouding van een beplantingshaag niet op privaatrechtelijke wijze moet worden geregeld in de vorm van een planrealiseringsovereenkomst maar in de regels van het bestemmingsplan moet worden vastgelegd. De uitspraak is te vinden in Tijdschrift voor Bouwrecht van juli 2011.

6. Toetsing op oppervlakte-eis

Op grond van de PRV dient bij toepassing van de saldobenadering de oppervlakte natuur minstens gelijk te blijven.

Bij het berekenen is rekening gehouden met het volgende:

- Als natuur wordt normaliter zowel de gerealiseerde oppervlakte als de nog te realiseren oppervlakte meegeteld. Dit betekent dat nieuwe bestemmingen de oppervlakte uiteindelijke natuur niet mogen verminderen m.a.w. dat er geen onherroepelijke functiewijzigingen zijn die de EHS-realiseatie onmogelijk maken. Want het doel blijft de nog niet gerealiseerde oppervlakte EHS t.z.t. als nog te realiseren.
- Vigerende bestemmingen zoals verkeersdoeleinden, haven, waterstaatsdoeleinden gelden als 'recht'. Voor agrarische bestemmingen binnen de EHS geldt dit niet omdat voor die gronden overheidsmiddelen voor de grondwaardedaling, inrichting en beheer beschikbaar zijn om de natuurfunctie te realiseren.
- Indien in dit project binnen de EHS nieuwe natuur gerealiseerd wordt ter vervanging van een nieuwe functie in het gebied dan verkleint de facto op termijn de EHS met de oppervlakte van die nieuwe functie. Het realiseren van de nieuwe natuur was namelijk al in het beleid voorzien voor 2021 (eerder 2018) en dus is daar rijksgeld via de provincie voor beschikbaar. In dit concrete geval echter zijn de gronden in eigendom van de overheid (gemeente) en gaat het rijksbeleid er van uit dat die overheid voor eigen rekening de nieuwe natuur voor 2021 realiseert, zie de Subsidieregeling voor Natuur en Landschap c.a. Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap. Met gemeenten zijn hierover met het rijk echter geen nadere afspraken gemaakt. Daarom wordt het passend geacht dat in deze saldotoets de door de gemeente te realiseren nieuwe natuur voor 50% als plus mee telt in het hectaresaldo.
- Bij het bepalen van de oppervlakte wordt rekening gehouden met het feit dat sommige subprojecten weliswaar leiden tot aantasting van de EHS-oppervlakte maar dat gezien de nieuwe functie het niet passend is om deze oppervlakte als helemaal waardeloos voor de EHS te beschouwen. Dit is met name het geval bij een dubbelbestemming. Een oplossing is gevonden door een factor te bepalen voor de mate waarin de nieuwe functie de natuurontwikkeling belemmert. Deze factor is geen hard gegeven maar is bepaald op basis van expert judgement.
- Hoewel subprojecten passen binnen de vigerende bestemming, kunnen ze toch als plus opgevoerd worden als ze een duidelijke extra meerwaarde hebben voor het functioneren van de EHS

Tabel 5: Toetsing subprojecten aan oppervlakte-eis

Subproject	Bruto	Factor	Netto	Toelichting
1. Parkeerterrein Paardenmarkt	-0,58	1	-0,58	
2. Fietspad Veerweg – N225		0	0	Geen bestemmingswijziging
3. Evenemententerrein	-3,33	0,5	-1,67	Buiten evenementen grasland
4. Vergroting haven en parkeren	-0,02	1	-0,02	
5. Fietspont		0	0	Geen bestemmingswijziging
6. Schaatsbaan	2,55	0,25	0,64	Natuur en parkeren Rijnweek
7. Herinrichting Boulevard	0,07	1	0,07	Verwijderen parkeerplekken
8. Parkeerplaats Veerplein		0	0	Geen bestemmingswijziging
9. Herinrichting loswal	0,13	0,5	0,07	Verwijd. industrieel gebruik
10. Visvoorziening	0,01	1	0,01	
11. Fietspad Cuneralaan-Rijnkade		0	0	Geen bestemmingswijziging
14. Aanplanten bosschages	1	1	1	Deze oppervlakte is bij benadering
15. Verwijderen verlichting etc.	0	0	0	Geen bestemmingswijziging
16. Beheerafspraken in natuur	0,02	1	0,02	Verwijderen JOP en hangplek
17 Bestemmingswijziging naar natuur	8,97	0,5	4,50	
Totaal			3,97	

Conclusie: aan oppervlakte-eis wordt voldaan.

7. Toetsing op kwaliteitseisen

Deze toetsing wordt gedaan op basis van dezelfde aspecten die ook in het nee tenzij toegepast worden. Bij andere saldotoetsen in de Provincie Utrecht zijn deze aspecten ook gebruikt en door de rechter geaccepteerd. Bij de toetsing op kwaliteit wordt gesteund op het rapport van De Groene Ruimte (Toetsing inrichtingsplan uiterwaarden Rhenen, Wageningen, 15 december 2011). De daaruit komen teksten worden middels aanhalingstekens en cursief gemarkeerd.

7.1 Relevante toetscriteria

Als toetscriteria voor de kwaliteit wordt bij de saldobenadering gebruik gemaakt van de 4 hoofdaspecten, die in de (Utrechtse) nee-tenzij-toets op significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken, gebruikt worden:

1. zones met bijzondere ecologische kwaliteit:
 - a. gebieden met een provinciale natuurwaardering van actueel “goed” of “uitstekend”;
 - b. oude boskernen van de categorie “zeer waardevol” of “bijzonder waardevol”;
 - c. gebieden met potentiële waarden
2. de aanwezigheid van bijzondere soorten:
 - a. middels de Flora- en faunawet beschermde soorten (tabel 2 en tabel 3);
 - b. bedreigde soorten van de rode lijsten en van de provinciale oranje lijst.
3. aaneengeslotenheid en robuustheid;
4. de aanwezigheid van essentiële verbindingen:
 - a. robuuste ecologische verbindingzones tussen kerngebieden;
 - b. foerageer- en migratieroutes binnen het plangebied.

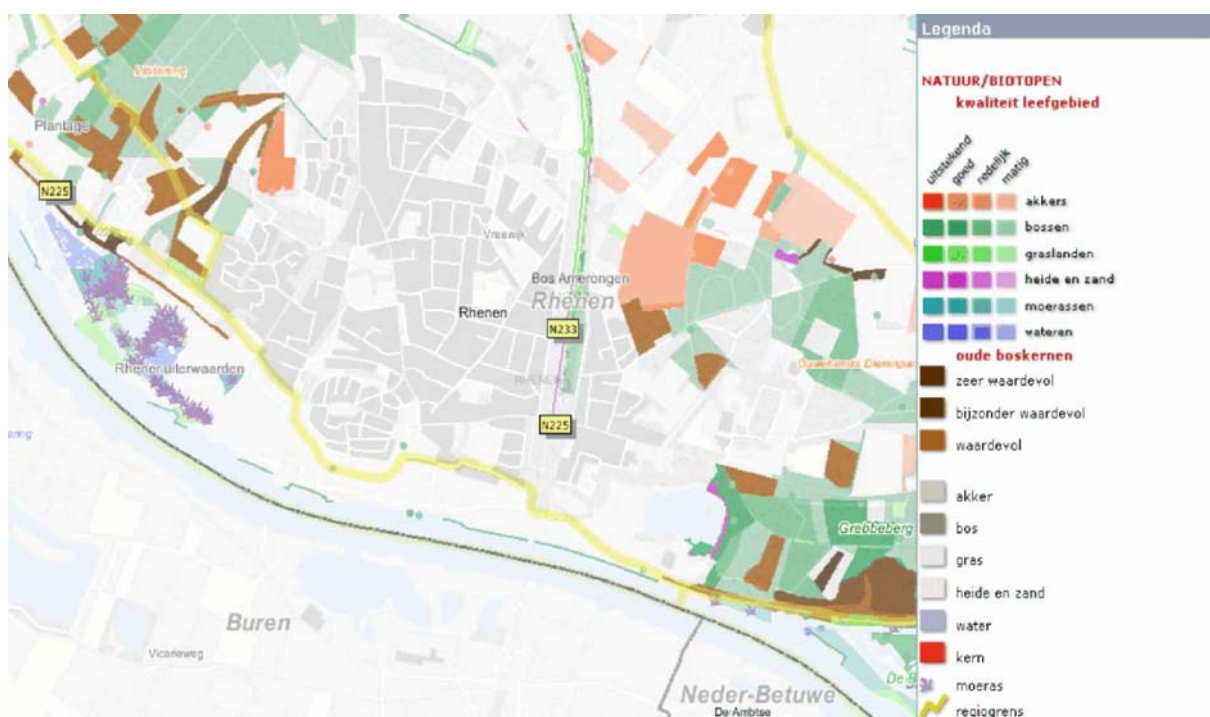
Als eerste in het toetsen van het plan en de onderdelen wordt eerst nagegaan in hoeverre de aspecten hier aan de orde zijn. Daarbij wordt het toetsaspect ook kort beschreven.

1a. Actuele natuurwaardering:

Hiervoor wordt de informatie uit de provinciale Buiten in Beeldkaart gebruikt. Zie volgende bladzijde voor een uitsnede uit deze kaart. Gebieden zonder kleur kennen óf zo weinig soorten dat het laag scoort òf het gebied is onvoldoende onderzocht. De waardering is die van de biotopen, vooral op basis van vegetatie.

Bron: Buiten in Beeld op www.provincie-utrecht.nl (25-4-2012)

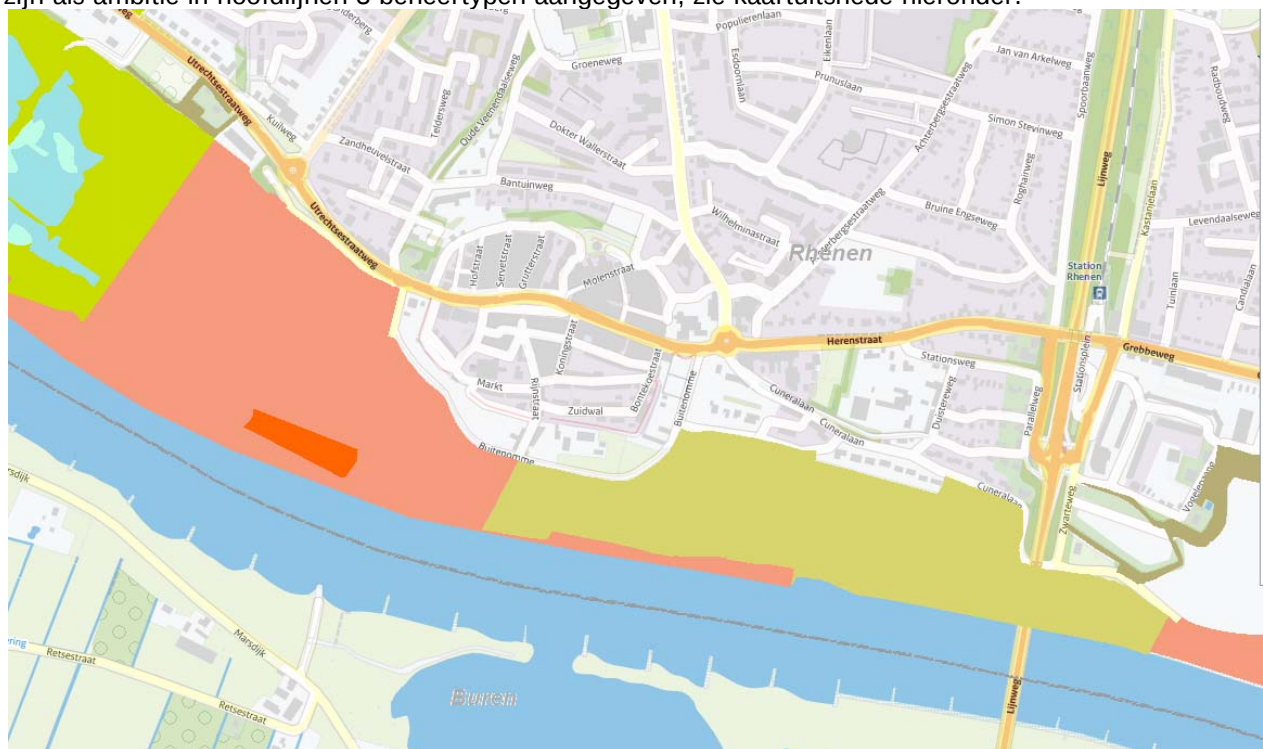
Bron: rapport De Groene Ruimte (15 december 2011)

Afgezien van de smalle stroken langs het water en langs een stukje dijk kennen de Uiterwaard bij de stad op grond van de informatie in de provinciale Ecodatabank weinig actuele waarden. De Palmerswaard scoort beter: van redelijk tot goed. Projecten in dit deelgebied kunnen daarom een aantasting betekenen van deze actuele waarden. Altijd dient bedacht te worden, dat de Ecodatabank dan wel de Buiten in Beeld-kaart niet bij is. Op basis van lokale kennis bij beheerders, veldonderzoekers, maar ook websites als waarneming.nl, dient de actuele waardering aangevuld te worden. Zie ook de concrete opsomming van bijzondere soorten (aspect 2a en b). In dit geval is gebruik gemaakt van de door Bureau de Groene Ruimte aanvullende verzamelde informatie.

1b. Oude boskernen. Hier scoort de steilrand tussen de Palmerswaard en de woningen langs de N225 duidelijk: het westelijk deel nog wat meer dan het oostelijke deel. Doorsnijdingen van deze smalle strook betekenen een flinke aantasting.

1c. Potentiële waarden. In beginsel wordt hier getoetst aan de natuurdoelen zoals die vastgelegd zijn in het Natuurbeheerplan en dan met name ambitiekaarten. Omdat het hier om beoogde nieuwe natuur gaat dient daarbij uitgegaan te worden van de doelen voor natuurterrein. In het vigerende Natuurbeheerplan 2011 heeft het gebied op kaart 9d als beheertype N11.01 gekregen en de verbinding N12.01. Voor het deel van het gebied dat niet als nieuwe natuur aangegeven is, de Veerwei e.o., gelden buiten het NBP 2011 de N2000-doelen t.a.v. vogels.

Aangezien deze toets is opgesteld voordat het Natuurbeheerplan 2013 vastgesteld is, wordt dit plan niet als kader gebruikt. Ter informatie hieronder het Ontwerp NBP 2013 (ter inzage in mei/juni 2012) zijn als ambitie in hoofdlijnen 3 beheertypen aangegeven, zie kaartuitsnede hieronder.

NBP 2013, bron provinciale website (kleuren van west naar oost: lichtblauw = rivier- en moeraslandschap, lichtgroen = faunairijk grasland, oudroze = nog om te vormen precieze doeltipe nog niet bekend, beige/groen = droge schraalgraslanden)

De meeste gronden in de Uiterwaard bij de stad zijn in eigendom van de gemeente. Dan zijn er conform de landelijke afspraken in de SNL (Subsidieregeling Natuur en Landschap) geen rijks- en provinciale middelen beschikbaar om de grondwaardedaling van deze nieuwe natuur te realiseren. De gemeentelijke overheid wordt geacht deze omvorming zelf te bekostigen. Dat geldt ook voor beheersubsidie op grond van de SNL. Bij verkoop aan een natuurbeheerder is onder voorwaarden beheersubsidie en subsidie voor inrichting wel mogelijk.

2a en 2b. Bijzondere soorten. *“Als bijzondere soorten worden de soorten van de rode lijst en de soorten van de provinciale oranje lijst aangemerkt. In het gebied van het inrichtingsplan komen verschillende plantensoorten voor van de Rode lijst en de provinciale oranje lijst.”*

Bij de Paardenmarkt komt aan onderzijde van de steilrand nog Kleine pimpernel voor. Doordat de steilrand op deze plaats grondig geklepeld is, komt een aantal soorten (zoals Geoorde zuring en Stinkende ballote) niet meer voor. Langs de zuidzijde van de parkeerplaats komt nog wel Stinkende ballote voor. Langs het oostelijk deel van fietspad (deel waar fietspad door weiland loopt) staat in beide bermen Kruisbladwalstro. Daarnaast staat in het zuidelijk talud van het fietspad ook Karwijvarkenskervel. De Veerwei wordt momenteel intensief gemaaid en voor evenementen gebruikt. De actuele natuurwaarden zijn hier zeer gering; bijzondere soorten en typen komen hier door het bestaand gebruik niet voor.

In de Palmerswaard (ongeveer de plek waar de oostelijke aansluiting van nevengeul gepland is) staan Knolboterbloem, Kruisdistel en Viltig kruiskruid. Goudhaver staat met enkele duizenden in het goed begraasde nog niet verruigde oostdeel aan de noordzijde van de zomerkade. In de Palmerswaard komt Grote bevernel (meer dan 100 exemplaren) voor op het dwarse deel van de voormalige zomerdijk. Daarnaast ook vrij massaal Veldgerst, meer dan 50 ex. van de Gewone agrimonie plus veel Goudhaver en Knoopkruid. Dit dijkje heeft (aan de westzijde) een mooi ontwikkeld struweel van Meidoorn en Vlier. Veldgerst komt ook voor over honderden meters met vele duizenden in een redelijk begraasde niet verruigde zone aansluitend bij de voet van de steilrand." Dit betekent dat bij de aanleg van het fietspad Palmerswaard en de eventueel toe te voegen struiken deze vegetaties zo mogelijk ontzien worden.

3. Aaneengesloten- en robuustheid.

Voor dit aspect bestaan geen harde criteria omdat elke situatie een andere is. Van belang is vooral dat de EHS als een samenhangend stelsel gezien wordt zodat dieren, planten en ecosystemen over een voldoende omvangrijk geschikt gebied beschikken om een duurzaam voortbestaan te bewerkstelligen. Bij aaneengeslotenheid en robuustheid moet met name gelet worden op de aantasting van de kernen van de natuurgebieden op doorsnijding en op uitstralende effecten van verstorende activiteiten op deze kernen.

4. Verbindingen.

Onder dit aspect worden zowel interne verbindingen als externe verbindingen behandeld: intern zijn verbindingen in de EHS tussen bijvoorbeeld rust- en foerageergebied, externe verbindingen leggen een verbinding tussen grotere kernen van gebieden. Interne verbindingen zijn hier beperkt aan de orde voor vogels die in/bij de Neder-Rijn verblijven en in de aangrenzende graslanden foerageren. In de Palmerswaard kunnen ook dergelijke verbindingen liggen evenals voor reeën.

Met name de Uiterwaard bij de stad is belangrijk als externe verbinding tussen de Veluwe en de Heuvelrug. Voor deze verbinding geldt de 'hoogste' ambitie, namelijk die voor het edelhert. Dit betekent dat deze verbinding robuust en aaneengesloten moet zijn. Bij de toetsing wordt gebruik gemaakt van een onderzoek, dat enkele jaren geleden in opdracht van de gemeente door Alterra verricht is naar het kunnen functioneren van deze uiterwaarden als onderdeel van de verbinding voor edelherten.

7.2 Toetsing op kwaliteit

In de tabel op de volgende pagina worden alleen de toetscriteria gebruikt, waarvan 7.1 aangeeft dat ze relevant zijn voor deze beoordeling.

Tabel 6: Toetsing subprojecten aan kwaliteitseisen

Subproject	Oude boskern	Potentiële waarden	Bijzondere soorten	Aaneengesloten / robuust	Verbindingen	Opmerking en toelichting
						0 betekent of niet aan de orde òf niet positief of negatief
1. Parkeerplaatsen Paardenmarkt	0 (1)	- (2)	0	- (2)	0	1) Met wens tot reconstructie van de steilrand met hakhout tussen parkeerterrein en dijktaalud. 2) verlies oppervlakte foerageergebied (VR)
2. Fietspad Palmerswaard	Nvt.					Toetsing niet aan de orde omdat het past binnen bestemmingsplan (zie 4.2) en geen + kent
3. Evenemententerrein	0	-- (1)	0	- (1)	- (2)	1) verlies oppervlakte foerageergebied (VR) 2) hoewel niet jaarrond is het gebruik dermate intensief, ook qua graslandbeheer, dat de verbinding belemmerd wordt. Geen luchtballonnen, heli's en vuurwerk is positief ook voor omringende uiterwaarden (minder verstoring vogels)
4. Uitbreiden passantenhaven	0	0	-	0	0	Inclusief vergroten parkeergelegenheid met 8 plaatsen en toilet/douchegelegenheid (wagen of schip in het seizoen).
5. Fietspont	0	0	0	0	0	Op bestaande boothelling, vaartijden overdag in het seizoen
6. IJsbaan	0	0	0	0	-	Uitgaande van beheer als natuurterrein met gras en stalling/parkeerterrein tijdens Rijnweek
7. Herinrichting Boulevard	0	0	0	+	0	Bestaat uit Veerweg – Rijnkade – Rijnstraat. Geen parkeren (laatste alleen dichtbij de bebouwing op de Rijnstraat)
8. Parkeerplaats Veerplein verbeteren	Nvt.					Geen verlichting m.u.v. 1 paal bij Tante Loes (met afschermende kap) en de beperkte verlichting aan Tante Loes . Toetsing niet aan de orde, past binnen bestemmingsplan, en het kent geen plus.
9. Herinrichting loswal t.b.v. boottrailers	0	0	0	+	+	Uitgaande van verbod voor andere voertuigen dan auto met boottrailer en personenauto's van vrachtschippers. Plek voor 6 auto's met trailer c.q. van aanwezige schepen
10. Visvoorziening loswal/passantensteiger	0	0	0	0	0	Uitgaande van gebruik tussen zonsopgang en zonsondergang, parkeren op Paardenveld en alleen 1 van loswal of passantensteiger.
11. Fietspad Rijnkade / Cuneralaan	0	0	0	+	+	Uitgaande van gebruik tussen zonsopgang en zonsondergang, honden aan de lijn (conform staand beleid bebouwde kom) en geen verbreding
12. Koningstuin beleefbaar	Nvt.					Past binnen bestemmingsplan en kent geen plus voor natuur
13. Veerhuis accentueren	Nvt.					Wordt niet uitgevoerd.

14. Aanplant bosschages	0	0	0	0	+	Deels niet uitgevoerd in dit project vanwege opstuwing en landschappelijke bezwaren. In 2013 is groenplan gewijzigd vanwege wateropstuwing en landschappelijke bezwaren en geknipt in twee fasen. Eerste fase bevat alleen nog bosschages die geen wateropstuwing veroorzaken. Verdere verstruiking in een tweede fase wordt in samenhang met het project Herinrichting Palmerswaard uitgewerkt. Daarbij wordt ook een oplossing gezocht voor de ongewenste landschappelijke effecten. Groenplan (fase 1 en 2) wordt nader uitgewerkt. Alleen fase 1 is nu beschouwd in saldotoets.
15. Verwijderen verlichting, beperken afrastering	0	0	0	+	+	Onzekere plussen omdat onbekend is hoeveel verlichting en afrastering kan verdwijnen
16. Beheerafspraken t.b.v. natuurbeheer	0	+	0	+	+	Uitgaande van het realiseren van de optie beheersboer voor het gehele gebied met natuurdoelen voor het grasland. Behoud van open uiterwaardenlandschap.
17. Omzetten in natuurbestemming	0	++	+	++	++	

Het totaal oordeel is niet op basis van een mathematische weging te maken omdat het onvergelykbare eenheden zijn. Maar het beeld dat uit deze tabel komt maakt wel inzichtelijk hoe het volgende eindoordeel over de kwaliteitsontwikkeling tot stand is gekomen.

In de tabel zijn subprojecten, die passen binnen het vigerende bestemmingsplan, als n.v.t. opgenomen tenzij ze een extra plus bevatten voor het functioneren van de EHS, die op grond van het vigerende bestemmingsplan niet verplicht is.

De subprojecten, die leiden tot negatieve gevolgen voor de bedoelde natuurontwikkeling zoals die in het provinciale beleid is opgenomen, zijn met name het evenemententerrein en het parkeerterrein Paardenmarkt. De subprojecten met vooral positieve effecten zijn de omzetting van agrarische gronden in op natuurdoelen gericht agrarisch beheerde gronden en het herinrichten van de boulevard door het verplaatsen van de parkeerplaatsen. Alles overziend kan geconcludeerd worden dat project Uiterwaarden Rhenen op basis van de 4 Utrechtse hoofdtoetsaspecten leidt tot een beter functioneren van de EHS. Ook gezien vanuit het nationale perspectief, met name de relatie tussen de grote kerngebieden van de EHS Veluwe, uiterwaarden en Heuvelrug geldt dit positieve oordeel.

Het fietspad door de Palmerswaard telt niet mee in deze beoordeling omdat de aanleg mogelijk is via een omgevingsvergunning (de aanlegvergunning uit het vigerende oude bestemmingsplan). De gevolgen van dit fietspad voor het functioneren van de Palmerswaard zijn groot, zodat positief is dat het fietspad ombuigt naar de rotonde bij de ingang van Rhenen.

8. Toetsing aan de N2000-doelen

De Uiterwaarden Neder-Rijn (gebied nummer 66) zijn reeds in 2000 aangewezen als Vogelrichtlijngebied bij besluit van 24 maart 2000 en gewijzigd bij besluit van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij d.d. 25 april 2003. Een gedeelte in de Amerongse Bovenpolder is aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Voor het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Neder-Rijn heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) een Ontwerpbesluit Uiterwaarden Neder-Rijn vastgesteld welke van 11 september tot 22 oktober 2008 ter inzage heeft gelegen.

Op grond van artikel 1m van de Natuurbeschermingswet 1998 is het referentiemoment voor bestaand gebruik 1 oktober 2005. In artikel 19d 3e lid is bepaald dat bestaand gebruik verboden is indien dat gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied.

Voor het opstellen van het bestemmingsplan is artikel 19j Natuurbeschermingswet 1998 van belang (zie bijlage 4). Bij het bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met de gevolgen die het plan kan hebben voor de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Neder-Rijn. Voor het realiseren van de verschillende planonderdelen is een vergunning artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 vereist. Het is wenselijk dat voor de realisatie van de verschillende recreatieve voorzieningen in één vergunning wordt aangevraagd op basis van een integraal plan, zodat de effecten op de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Neder-Rijn in samenhang in beeld kunnen worden gebracht en beoordeeld.

Op basis van deze inrichtingsschets is door Bureau de Groene Ruimte een rapport "Toetsing inrichtingsplan Uiterwaarden Rhenen" d.d. 15 december 2011 opgesteld. In dit rapport is de door Bureau de Groene Ruimte genoemde verstoring van een groot aantal vogelsoorten nader geobjectiveerd en gekwantificeerd. Hiertoe zijn per vogelsoort verstoringafstanden bepaald van vrij zichtbare wandelaars. De provincie Utrecht onderscheidt voor de Uiterwaarden Neder-Rijn de verstoringafstanden van 50, 100 en 200 m. Op basis van deze verstoringafstanden zijn de locaties en arealen van verstoorde en onverstoorde delen van de Uiterwaard Rhenen vastgesteld. Deze rapportage moet gelezen worden in samenhang met het een rapport "Toetsing inrichtingsplan Uiterwaarden Rhenen" d.d. 15 december 2011 van Bureau de Groene Ruimte.

Natura 2000-gebied Uiterwaarden Neder-Rijn

Het gebied bestaat uit de uiterwaarden van de rivier en beslaat een oppervlakte van circa 3257 ha. Met het wijzigingsbesluit wordt het gehele winterbed van dijk tot dijk, met uitzondering van het gedeelte van de rivier buiten de kribvakken en met uitzondering van enkele deelgebieden in het winterbed, aangewezen als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, eerste en tweede lid, van de Vogelrichtlijn.

De speciale beschermingszone Uiterwaarden Neder-Rijn bestaat uit de uiterwaarden van de Neder-Rijn tussen Renkum en Wijk bij Duurstede. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Neder-Rijn moet in perioden met hoge rivierafvoer 1/6 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen. In perioden met lage rivierafvoer wordt het water op peil gehouden door de stuw bij Amerongen. De rivierbedding heeft een breedte van 200 tot 250 meter. Het winterbed varieert in breedte van 500 meter bij Rhenen tot maximaal twee kilometer bij Amerongen.

Karakteristiek voor dit rivierenlandschap is de overgang naar de hogere gronden, de stuwwal van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe. Enkele voorbeelden zijn de Blauwe Kamer onder aan de Grebbeberg, de Elster Buitenwaarden die grenst aan Plantage Willem III en de Amerongse Bovenpolder aan de voet van de Amerongse Berg. Hier liggen op de overgangen restanten van hardhoutooibossen.

De uiterwaarden zijn gevarieerd in breedte en hoogteligging. De uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, meidoornhagen, knotwilgen, bosjes, moerasgebiedjes, ontgrondingsgaten, geïsoleerde oude riviertakken en nieuwe, aangetakte nevengeulen. Door kwel vanuit de hogere gronden is het water in poelen en plassen in de uiterwaarden van goede kwaliteit. Het zijn geaccidenteerd terreinen met hoge, droge ruggen en vochtige laagten die incidenteel geïnundeerd worden. Het deel van de Amerongse Bovenpolder dat is aangewezen onder de Habitatrichtlijn bevat een hoge uiterwaard waar soortenrijke glanshaverhooilanden voorkomen.

Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Kernopgaven (*Bron concept-gebiedendocument Uiterwaarden Neder-Rijn*)

- 3.10 Grasetende watervogels: Behoud voldoende slaapplaatsen- en foerageer-terreinen voor ganzen, kleine zwanen A037 en smienten A050.
- 3.12 Plas-dras situaties: Behoud en uitbreiding areaal van plas-dras situaties en ondiep water voor eenden, kwartelkoning A122, porseleinhoen A119 en steltlopers.
- 3.13 Droge graslanden: Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van glanshaver- en vossestaarhooilanden (glanshaver) H6510 subtype A.
- 3.14 Droge hardhoutooibossen: Ontwikkeling droge hardhoutooibossen H91F0: groter oppervlakte en kwaliteitsverbetering.

Instandhoudingsdoelen

Het plangebied valt binnen de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied, maar buiten de begrenzing van het Habitatrichtlijngebied. Dat betekent dat hier getoetst moet worden aan de instandhoudingsdoelen voor vogelrichtlijnsoorten zoals geformuleerd in het ontwerp aanwijzingsbesluit voor broedvogels en niet broedvogels en voor de in het ontwerp aanwijzingsbesluit geformuleerde complementaire doelen. De complementaire doelen betreffen:

- Droge hardhoutooibossen; uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit;
- Zeeprik; behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie;
- Rivierprik; behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie;
- Grote modderkruiper; behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie;

- Kamsalamander; behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie;
- De instandhoudingsdoelen Uiterwaarden Neder-Rijn zijn aangegeven in onderstaande tabel.

Tabel 7 Instandhoudingsdoelen Uiterwaarden Neder-Rijn (bron: Gebiedendocumenten Uiterwaarden Neder-Rijn)

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vo- gels	Draagkracht aantal paren
Habitattypen							
H3270	Slikkige rivieroever		>	>			
H6510A	Glanshaver- en vossenstaart- hooilanden (glanshaver)	-	>	=			
H91F0	Droge hardhoutoibossen	--	>	>			
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprk	-	=	>	>		
H1099	Rivierprk	-	=	>	>		
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=		
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=		
Broedvogels							
A119	Porseleinhoen	--	>	>			10
A122	Kwartelkoning	-	>	>			40
A229	Ijsvogel	+	=	=			5
A249	Oeverzwaluw	+	=	=			80
Niet-broedvogels							
A005	Fuut	-	=	=		80	
A017	Aalscholver	+	=	=		130	
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		20	
A041	Kolgans	+	= (<)	=		2900	
A043	Grauwe Gans	+	= (<)	=		880	
A050	Smient	+	= (<)	=		2400	
A051	Krakeend	+	=	=		50	
A054	Pijlstaart	-	=	=		10	
A056	Slobeend	+	=	=		50	
A059	Tafeleend	--	=	=		100	
A061	Kuifeend	-	=	=		630	
A068	Nonnetje	-	=	=		5	
A125	Meerkoet	-	=	=		1700	
A142	Kievit	-	=	=		1400	
A156	Grutto	--	=	=		60	
A160	Wulp	+	=	=		100	
Legenda							
W	Kernopgave met wateropga- ve						
	Sense of urgency: beheerop- gave						
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities						
SVI lande- lijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig, - matig ongunstig, + gunstig)						
=	Behoudsdoelstelling						
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling						
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formu- lering						

Tabel 8: Voorkomen van vogels in de Uiterwaard bij de stad en Palmerswaard (Bron de Groene Ruimte, Toetsing uiterwaarden Rhenen, 15 december 2011).

Soort	broedvogels	Niet broedvogels	Voorkomen in Uiterwaard bij de stad of Palmerswaard
IJsvogel	x		Broedbiotoop aanwezig in Palmerswaard 2006 en 2007
Oeverzwaluw	x		In Palmerswaard in 1999 4 territoria
Porseleinhoen	x		Actueel niet aanwezig, ontbreekt geschikt biotoop
Kwartelkoning	x		Actueel niet aanwezig, ontbreekt geschikt biotoop. Voor 1998 gebroed in Palmerswaard
Kievit		x	Komt in de hele Uiterwaarden Rhenen voor
Grutto		x	Komt in de hele Uiterwaarden Rhenen en in de Palmerswaard in lage aantallen voor
Wulp		x	Er zijn geen waarnemingen bekend van deze soort in de Uiterwaarden Rhenen
Grauwe gans		x	Komt voor in de Uiterwaarden Rhenen en in de Palmerswaard
Kolgans		x	Op Veerwei en IJsbaan foerageren 's winters enkele tientallen exemplaren
Kleine zwaan		x	Komt door hele gebied in lage aantallen voor
Smient		x	Is incidenteel waargenomen op de graslanden en in de Palmerswaard
Meerkoet		x	Komt voornamelijk voor in de Palmerswaard. Er zijn slechts enkele waarnemingen bekend.
Krakeend		x	Is waargenomen in Palmerswaard en niet in Uiterwaard bij de stad
Slobeend		x	Is incidenteel waargenomen in Uiterwaard bij de stad en meerdere malen in de Palmerswaard
Tafeleend		x	Is incidenteel waargenomen in Uiterwaard bij de stad en meerdere malen in de Palmerswaard
Kuifeend		x	Is incidenteel waargenomen in Uiterwaard bij de stad en is wel bekend van de Palmerswaard
Fuut		x	Komt voornamelijk voor in Palmerswaard
Aalscholver		x	Komt voornamelijk voor in Palmerswaard
Nonnetje		x	Is incidenteel waargenomen in Uiterwaard bij de stad en is bekend van de Palmerswaard
Pijlstaart		x	Niet bekend in plangebied

Aan de Natura 2000 doelstelling behoud kan worden bijgedragen door toename van verstoring te voorkomen van slaap-, en foerageergebieden van Kolgans, Grauw gans, Krakeend, Pijlstaart, Slobeend, Tafeleend, Kuifeend, Nonnetje, Meerkoet, Kievit, Grutto en Wulp. Het oorspronkelijke inrichtingsplan voorziet hier niet in.

Voor de broedvogels heeft De Groene Ruimte in haar rapport ook enkele suggesties meegegeven voor verbetering van de biotoop van de vier broedvogelsoorten. Het graven van een geul door de Palmerswaard zou kunnen bijdragen aan het creëren van een geschikte biotoop voor de Porseleinhoen. De Kwartelkoning zou kunnen profiteren van de omvorming van het huidige agrarische

beheer naar een meer natuurgericht graslandbeheer. In de Palmerswaard zouden voor de IJsvogel en Oeverzwaluw steile wanden kunnen worden gemaakt waarin zij hun holen kunnen uitgraven. Voor alle vogelsoorten geldt dat voldoende onverstoorde biotoop van essentieel belang is.

Tabel 9: Periode aanwezigheid vogels in Nederland

soort	broedvogel	Niet broedvogel	Periode aanwezigheid in Nederland
IJsvogel	x		Jaarvogel. Uiterst schaarse tot schaarse broedvogel; doortrekker en wintervogel in klein aantal
Oeverzwaluw	x		Zomervogel. Vrij talrijke broedvogel; doortrekker in (vrij) groot aantal
Porseleinhoen	x		Zomervogel. Zeer schaarse broedvogel; doortrekker in zeer klein aantal
Kwartelkoning	x		Zomervogel. Zeer schaarse tot schaarse broedvogel; doortrekker in onbekend aantal
Kievit		x	Jaarvogel. Zeer talrijke broedvogel; doortrekker in uiterst groot aantal; wintervogel in zeer groot aantal
Grutto		x	Jaarvogel. Talrijke broedvogel en doortrekker in groot aantal; IJslandse ondersoort doortrekker in klein aantal, wintergast in zeer klein aantal
Wulp		x	Jaarvogel. Vrij talrijke broedvogel; doortrekker en wintervogel in groot aantal
Grauwe gans		x	Jaarvogel. Talrijke broedvogel; doortrekker en wintergast in (zeer) groot aantal
Kolgans		x	Jaarvogel. Schaarse broedvogel; doortrekker en wintervogel in zeer groot aantal
Kleine zwaan		x	Wintergast. Doortrekker en wintergast in vrij groot aantal
Smient		x	Jaarvogel. Uiterst schaarse broedvogel; doortrekker en wintergast in zeer groot aantal
Krakeend		x	Jaarvogel. Vrij schaarse broedvogel; doortrekker en wintervogel in vrij groot aantal
Slobeend		x	Jaarvogel. Vrij talrijke broedvogel; doortrekker in vrij groot aantal; wintervogel in vrij klein aantal
Tafeleend		x	Jaarvogel. Vrij schaarse broedvogel; doortrekker en wintervogel in groot aantal
Kuifeend		x	Jaarvogel. Vrij talrijke broedvogel; doortrekker en wintervogel in groot aantal
Fuut		x	Jaarvogel. Vrij talrijke broedvogel; doortrekker en wintervogel in vrij groot aantal
Aalscholver		x	Jaarvogel. Vrij talrijke broedvogel; doortrekker en wintervogel in (vrij) groot aantal
Nonnetje		x	Wintergast. Doortrekker en wintergast in vrij klein, soms vrij groot aantal
Pijlstaart		x	Jaarvogel. Uiterst schaarse broedvogel; doortrekker en wintervogel in vrij klein tot vrij groot aantal

Periode aanwezigheid gebaseerd op website Vogelbescherming Nederland.

Aanduiding als broedvogel of niet broedvogel gebaseerd op aanwijzingsbesluit N2000 gebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

Tabel 10: Verstoring van vogels in de Uiterwaarden Rhenen

Op basis van literatuurgegevens en inschattingen van een ecooloog van de provincie Utrecht zijn de verstoringafstanden bepaald van wandelaars en fietsers van alle vogelsoorten waarvoor de Uiterwaarden Neder-Rijn zijn aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Deze zijn aangegeven in tabel 10.

soort	broedvogels	Niet broedvogels	verstoringafstand in m
IJsvogel	x		50
Meerkoet		x	50
Kievit		x	50
Nonnetje		x	100
Fuut		x	100
Aalscholver		x	100
Smient		x	100
Pijlstaart		x	100
Grutto		x	100
Wulp		x	100
Porseleinhoen	x		100
Oeverwaluw	x		100
Kleine zwaan		x	200
Kwartelkoning	x		200
Kolgans		x	200
Grauwe gans		x	200
Krakeend		x	200
Slobeend		x	200
Tafeleend		x	200
Kuifeend		x	200

In tabel 10 staan de vogels in de Uiterwaarden Neder-Rijn met de verstoringafstanden (alertheidsafstand) voor vrij zichtbare wandelaars en fietsers. De vluchtafstand is korter dan de alertheidsafstand.

De Verstoring gevoeligheid voor vrij zichtbare wandelaars is ingeschat omdat daarover geen standaard maten zijn. Uiteraard gelden grotere verstoringafstanden voor activiteiten waar veel publiek op afkomt en veel beweging, licht en geluid is. Ook de periode van het jaar en de activiteiten van de vogels (foerageren, rusten, broeden) spelen een rol bij de reactie van vogels op verstoring. De vestigingsfase is bijvoorbeeld een kritische periode. Verstoring gedurende de vestigingsfase zal sneller leiden tot het vluchten van vogels dan wanneer vogels al geïnvesteerd hebben in het maken van een nest en bijvoorbeeld het leggen van eieren.

Op basis van de verstoringafstanden per vogelsoort uit tabel 10 zijn de volgende kaarten gemaakt:

- (bijlage 5) Uiterwaard Rhenen onderverdeeld in Palmerswaard (westelijk deel) en Uiterwaard bij de stad (oostelijk deel)
- (bijlage 6) Uiterwaard bij de stad - bestaande infrastructuur datum 16-03-2012;
- (bijlage 7) Uiterwaard bij de stad - verstoring bestaande infrastructuur datum 19-03-2012;

- (bijlage 8) Uiterwaard bij de stad - verstoring nieuwe infrastructuur datum 19-03-2012;
- (bijlage 9) Uiterwaard bij de stad -verstoring bestaande en nieuwe infrastructuur datum 19-03-2012;

In de kaarten zijn de verstoringzones van 50, 100 en 200 m weergegeven. De verstoringzones van de bestaande en nieuwe infrastructuur overlappen elkaar deels. Bij de bestaande infrastructuur is ook de stadsrand van Rhenen betrokken. Let wel, de verstoringafstanden (alertheidsafstand) hebben betrekking op vrij zichtbare wandelaars. Uiteraard gelden grotere verstoringafstanden voor activiteiten waar veel publiek op afkomt en veel beweging, licht en geluid is zoals op het evenemententerrein regelmatig het geval is.

Op basis van de GIS kaarten zijn de oppervlakten van de voorzieningen en de oppervlakten van de verstoorte en onverstoorte gebieden in de bestaande en nieuwe situatie opgenomen in tabel 11.

Tabel 11: Berekening verstoorte oppervlakten per subproject

kaart	voorzieningen	verstoring	Uiterwaard bij de stad	Palmerswaard	totaal
2	uiterwaarden		32,03	44,45	76,47
3	bestaande infrastructuur totaal		5,13	0,00	5,13
	parkeerplaats bij haven		0,10	0,00	
	passantenhaven		0,34	0,00	
	loswal		0,13	0,00	
	bestaande wegen en paden		1,10	0,00	
	N233		0,13	0,00	
	<i>evenemententerrein</i>		3,33	0,00	
4	verstoringzone bestaande infrastructuur	50 m	26,33	1,89	28,21
		100 m	30,71	4,16	34,87
		200 m	32,03	10,80	42,84
5	nieuwe infrastructuur totaal		6,65	0,29	6,94
	wandel- / fietspad west / Palmerswaard		0,19	0,29	
	ijsbaan		2,55	0,00	
	parkeerplaats		0,58	0,00	
	evenemententerrein		3,33	0,00	
	verstoringzone nieuwe infrastructuur	50 m	10,54	5,13	15,67
		100 m	15,30	9,40	24,69
		200 m	17,77	16,95	34,71
6	verstoringzone totaal	50 m	27,53	6,40	33,93
		100 m	31,63	10,25	41,87
		200 m	32,03	16,95	48,97

Uit de kaarten 1 t/m 6 en tabel 11 blijkt dat:

- De Uiterwaard bij de stad en de Palmerswaard een totale oppervlakte heeft van 76,47 ha.
- De Uiterwaard bij de stad een oppervlakte heeft van 32,03 ha.
- De Uiterwaard bij de stad is in de bestaande situatie al nagenoeg volledig verstoord voor alle vogelsoorten. Alleen aan de meest westelijke zijde tegen de Palmerswaard aan is een smalle strook die uitsluitend verstoord wordt voor de vogelsoorten die een verstoringafstand van 50 m hebben, te weten IJsvogel, Meerkoeit en Kievit.

- De aanleg van een nieuw wandel- en fietspad door de Palmerswaard veroorzaakt een aanzienlijke verstoring (16,95 ha) van vogels in de Palmerswaard, wanneer hier geen maatregelen worden genomen (aanbrengen struweel en/of omleggen fietspad naar rotonde).
- Er resteert na realisatie van de voorzieningen een oppervlakte van 27,5 ha onverstoorde gebied in de Palmerswaard. Hierbij is er van uitgegaan dat op het evenemententerrein de Veerweide geen activiteiten plaats vinden met een verstoringafstand groter dan 200 m. Het afsteken van vuurwerk, oplaten van luchtballonnen, helikoptervluchten, popconcerten hebben veelal een veel grotere verstoringafstand. Zeker in cumulatie met de verstoring van permanente verstoringbronnen zoals de bestaande wegen en paden, stadsrand en relatief rustige activiteiten op het evenemententerrein kunnen dit soort grootschalige activiteiten leiden tot significante verstoring van doelsoorten N2000 Uiterwaarden Neder-Rijn.

Schaatsbaan

De verstoringzones zijn van toepassing op het moment dat de voorzieningen worden gebruikt. Zo zal de schaatsbaan naar verwachting gedurende slechts enkele weken per jaar onderwater worden gezet en gemiddeld per jaar 2 weken worden gebruikt. Bovendien wordt de schaatsbaan nu al omsloten door de stadsrand en relatief druk bereden wegen. De schaatsbaan is mogelijk wel te combineren met extensief beheerd grasland. Voorschrift: verstoring door licht en geluid mag niet verder reiken dan 200 m buiten de contouren van de ijsbaan.

Parkeerplaats aan de paardenmarkt

Deze parkeerplaats met 60 extra parkeerplaatsen is gesitueerd aan de rand van het gebied, tussen de N225 en het evenemententerrein op de hoek met de Veerweg. De parkeerplaats komt dus op een locatie die al in belangrijke mate verstoord is. Als gevolg van de aanleg van de parkeerplaats is er sprake van areaalverlies voor vogels en zal de verstoring het gebied in verplaatsen. Om verstoring van vogels en andere fauna vanaf deze parkeerplaats te beperken kan deze 's nachts worden afgesloten of dienen licht en geluid te worden afgeschermd door middel van een grondwal en beplanting rondom de parkeerplaats.

Evenemententerrein

De activiteiten, waarvoor de gemeente Rhenen het evenemententerrein wil gaan vastleggen in het bestemmingsplan zijn weergegeven in tabel 2. Hierin zijn per activiteit de beschrijving, data, frequentie, duur en tijden aangegeven.

De Rijnweek is de meest grootschalige activiteit die hier plaatsvindt. Uit het ecologisch onderzoek van Bureau Waardenburg (De Rijnweek en de Natuurbeschermingswet, 6 april 2008) en de second opinion van Alterra (brief R. Henkens 14 april 2008) is gebleken dat de Rijnweek op zich geen (significant) negatieve effecten heeft op instandhoudingsdoelen Uiterwaarden Neder-Rijn, indien de door Waardenburg geadviseerde maatregel ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. De belangrijkste maatregelen zijn:

- Tijdelijk afsluiten van de toegang tot de Palmerswaard aan de zijde van het plangebied voor bezoekers en honden;
- Beperken van het geluidniveau, o.a. door optimalisatie van de inrichting van het evenemententerrein;
- Beperken van de verlichting op het terrein.

In de natuurtoetsen Rijnweek van Bureau Waardenburg en Alterra zijn cumulatieve effecten van andere activiteiten op het evenemententerrein of in de omgeving niet meegenomen in de beoordeling. Uit tabel 2 blijkt dat het evenemententerrein in de periode van begin juli t/m oktober twee weken wordt gebruikt voor grootschalige publieksactiviteiten Rijnweek en Circus. In augustus wordt het terrein een week gebruik voor bouwactiviteiten door circa 300 kinderen. Daarnaast zijn er in de periode eind maart tot en met augustus vier eendaagse activiteiten Paaseieren zoeken, Concours

hippique, Roofvogelshow en Scouting. De Rijnweek, Concours hippique en het circus zullen hiervan het meest verstorend zijn voor vogels in het N2000 gebied omdat hier geluidsinstallaties worden gebruikt, 's avonds verlichting is en er veel publiek op afkomt. Het evenemententerrein wordt dan zeer intensief gebruikt en de noodzakelijke voorzieningen worden vooraf opgebouwd en achteraf weer afgebroken.

Door Bureau Waardenburg is in 2008 geadviseerd de verstorende effecten van de Rijnweek op de natuur te monitoren. Tot heden heeft er geen monitoringonderzoek plaatsgevonden.

Alle meerdaagse activiteiten en dagactiviteiten gezamenlijk betekent een gebruik van circa 8 weken verspreid over het gehele jaar. De verstoring van grote evenementen zoals, Rijnweek, circussen en concours hippique zal verder in de Palmerswaard leiden tot verstoring als gevolg van licht, geluid en optische verstoring dan op de kaarten met verstoringzones is aangegeven. In het besluit artikel 3.23 Wro van B&W van de gemeente Rhenen van mei 2009 is aangegeven dat tussen het evenemententerrein en de Palmerswaard een bufferzone van 150 m (in plaats van 175 m) moet worden aangehouden waar mensen worden geweerd. Deze ontheffing is verleend onder een groot aantal voorwaarden ter bescherming van de belangen van natuur en landschap. Later is echter gebleken dat uit veiligheidsoverwegingen de zuid en west zijde van het evenemententerrein geen hekken of rasters kunnen worden geplaatst ter afscherming van de Palmerswaard voor publiek. Het is van groot belang dat de gemeente Rhenen toeziet op de naleving van alle voorwaarden op het besluit artikel 3.23 Wro.

In de voorschriften van het bestemmingsplan dient te worden opgenomen dat het afsteken van vuurwerk, het opstijgen van luchtballonnen en het opstijgen en landen van helikopters op het evenemententerrein (en andere delen binnen de uiterwaarden) gedurende het gehele jaar niet is toegestaan.

Gedurende grootschalige evenementen zoals Concours hippique en het circus dienen dezelfde maatregelen te worden genomen als voor de Rijnweek, te weten:

- Tijdelijk afsluiten van de toegang tot de Palmerswaard aan de zijde van het plangebied voor bezoekers en honden;
- Beperken van het geluidniveau, o.a. door optimalisatie van de inrichting van het evenemententerrein;
- Beperken van de verlichting op het terrein.

Wandel- en fietspad Palmerswaard

Dit nieuwe pad zal leiden tot een belangrijke extra verstoring van vogels in de Palmerswaard. Er zijn 2 mogelijkheden om de verstoring vanuit het wandel- en fietspad te beperken tot een aanvaardbaar niveau, te weten:

- Door het tracé van het wandel- en fietspad te verleggen in oostelijke richting langs de rand van het evenemententerrein richting de rotonde.
- Behoud en aanleg van nieuwe beplanting aan de westzijde van het wandel- en fietspad over ten minste 75 % van de lengte van het pad ter afscherming van de Palmerswaard

Het pad is ook in strijd met de voorwaarde dat rondom het evenemententerrein een bufferzone van 150 m aangehouden dient te worden. Dit kan ondervangen worden door het fietspad tijdens grootschalige publieksactiviteiten zoals bijvoorbeeld de Rijnweek, concours hippique en circus fysiek te sluiten en het toezicht daar extra aandacht aan te laten geven.

Uitbreiding passantenhaven

De gemeente Rhenen heeft het voornemen de passantenhaven beperkt uit te breiden. Tevens wil men hier sanitaire voorzieningen realiseren. De haven, die alleen in de zomermaanden gebruikt kan worden, heeft nu circa 30 ligplaatsen. Een uitbreiding met circa 20 ligplaatsen zal niet leiden tot veel

meer verstoring. Een zorgvuldige inpassing is wel van belang om de verstoring beperkt te houden, met name richting Palmerswaard.

Voorschrift: Voorzieningen en activiteiten op de oever bij de passantenhaven dienen te worden afgeschermd door beplanting (of andere wijze) van de Palmerswaard om verstoring van vogels door beweging en licht te voorkomen. Gedacht wordt aan een zodanige opstelling van de sanitairunit in het seizoen, dat verstoring wordt tegengehouden. Bij de vergunningaanvraag zal onderbouwd moeten worden dat voldoende maatregelen worden getroffen, ter voorkoming van extra overlast.

Conclusie

In de bestaande situatie op 1 oktober 2005 is 49,5 % (37,84 ha) van de Uiterwaarden Rhenen, inclusief Palmerswaard, nagenoeg geheel verstoord voor alle vogelsoorten met een instandhoudingsdoelstelling. Dit betreft vooral het oostelijk deel van de uiterwaard waar een relatief dicht wegen en padennetwerk aanwezig is waar relatief veel gebruik van wordt gemaakt vanwege de ligging nabij de stad. Als gevolg van de uitbreiding van nieuwe voorzieningen neemt het aandeel verstoord gebied toe tot 54,79 ha (37,84 + 16,95 ha). Dit is 72 % van de totale uiterwaard. In de Palmerswaard resteert een oppervlakte van 21,68 ha onverstoord gebied. Dit is 28 % van de uiterwaard.

Bij bovengenoemde oppervlakten en percentages zijn wij er vanuit gegaan dat met name op het evenemententerrein geen activiteiten plaats vinden met een grotere verstoringafstand dan 200 m. Dus activiteiten als herhaalde popconcerten, vuurwerkevenementen, helikoptervluchten, ballonvaarten e.d. zijn in deze toets niet meegenomen.

Met de aanleg van een wandel- en fietspad door de Palmerswaard wordt een nieuwe verstoringbron geïntroduceerd in het gebied die nu de hoogste natuurwaarden heeft en de meest Natura 2000 doelsoorten huisvest. Hier zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk om het bestaande verstoorde areaal niet te laten toenemen.

Om op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 te kunnen instemmen met de gewenste inrichting van de Uiterwaarden Rhenen is het noodzakelijk om afdoende mitigerende maatregelen te nemen teneinde significante verstoring van vogels met name in de Palmerswaard te voorkomen.

Wij zijn van oordeel dat alle bestaande en gewenste nieuwe voorzieningen en activiteiten in de Uiterwaarden Rhenen gezamenlijk (cumulatie) niet behoeven te leiden tot significante verstoring van de vogels waarvoor het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied, wanneer de bovengenoemde mitigerende maatregelen op een correcte wijze worden uitgewerkt en gerealiseerd en nageleefd.

10. Eindoordeel

10.1 Conclusie ten aanzien van de EHS

Op grond van de eisen in de PRV 2009 art. 5.2 lid 6 gelden specifieke eisen voor de juiste invulling van saldobenadering voor een ontwikkelingsproject in de EHS/groene contour. Op grond van het in deze nota beschrevene is het oordeel per aspect als volgt:

1. De kwaliteit van de EHS wordt op gebiedsniveau per saldo verbeterd (hoofdstuk 7).
2. De kwantiteit van de EHS in hectares neemt toe (hoofdstuk 6).
3. Er is sprake van 1 gebiedsvisie (hoofdstuk 3).
4. Er zijn voldoende waarborgen gegeven voor de realisatie van alle subprojecten (hoofdstuk 5).
5. De EHS gaat beter functioneren (hoofdstuk 7).

Aan alle eisen van de PRV is daarmee voldaan (1 èn 2 èn 3 èn 4 èn 5). Op grond van de bovenstaande conclusies op 5 aspecten is het eindoordeel dat geheel voldaan wordt aan de criteria van de PRV art. 5.2 lid 6.

De gemeente kan overgaan tot het opstellen van een bestemmingsplan waarin ook de voorwaardelijke verplichting conform hoofdstuk 5 uitgewerkt wordt. Deze toets zal onderdeel uitmaken van de Toelichting van dit bestemmingsplan.

10.2 Conclusie ten aanzien van Natura 2000

Om op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 te kunnen instemmen met de gewenste inrichting van de Uiterwaarden Rhenen is het noodzakelijk om afdoende mitigerende maatregelen te nemen teneinde significante verstoring van vogels met name in de Palmerswaard te voorkomen.

De provincie is van oordeel dat alle bestaande en gewenste nieuwe voorzieningen en activiteiten in de Uiterwaarden Rhenen gezamenlijk (cumulatie) niet behoeven te leiden tot significante verstoring van de vogels waarvoor het gebied is aangewezen als Vogelrichtlijngebied, wanneer de bovengenoemde mitigerende maatregelen op een correcte wijze worden uitgewerkt en gerealiseerd en nageleefd.

Bijlage 1 Vigerende bestemmingen

Geldend bestemmingsplan Buitengebied

Op het grootste gedeelte van het plangebied is op dit moment het bestemmingsplan “Buitengebied” (vastgesteld raad 27-10-1987, goedgekeurd GS 24-5-1988, onherroepelijk KB 21-3-1991) en het bestemmingsplan “Buitengebied, Partiële herziening 1997” (vastgesteld raad 27-10-1998, goedgekeurd GS 15-6-1999) van toepassing. De volgende bestemmingen zijn hierin van belang.

Voor het gehele plangebied: Waterstaatsdoeleinden (Mw)

Dit is een dubbelbestemming. Mw is hierbij de primaire bestemming en geldt voor het hele gebied. Primair bestemd voor de waterhuishouding, verkeer te water, waterlopen, afvoer van hoog water, ijs en sedimenten en voor de aanleg, onderhoud en de verbetering van de hoofdwaterkering. Er mogen alleen andere bouwwerken tot een bouwhoogte van 3.50 meter worden gebouwd ten dienste van deze primaire bestemming. Voor het plangebied gelden verder de volgende secundaire bestemmingen:

Voor het gebied tussen N233 en Rijnstraat: Agrarisch gebied met bijzondere landschappelijke kenmerken Al, met nadere aanduiding ‘(o-r) open landschap – gebied met veel reliëf’.

Deze gronden zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf, uitgezonderd glastuinbouwbedrijven, en voor de daarbij behorende ontsluitingspaden, wegen en waterlopen. Deze gronden zijn mede bestemd voor behoud en herstel van de samenhang van de landschappelijke patroonkenmerken open landschap en gebied met veel reliëf.

Voor het overige agrarische gebied: Agrarisch gebied met bijzondere natuurlijke en landschappelijke kenmerken Anl, met de nadere aanduiding ‘u - uiterwaarden’.

Deze gronden zijn bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf, uitgezonderd niet-grondgebonden veehouderijbedrijven en glastuinbouwbedrijven, en voor de daarbij behorende ontsluitingspaden, wegen en waterlopen. Deze gronden zijn mede bestemd voor behoud en herstel van de eigen natuurlijke kenmerken en de samenhang van de landschappelijke patroonkenmerken van een uiterwaard.

Voor beide bestemmingen geldt dat, nu geen agrarische bouwvlakken in het gebied aanwezig zijn, daarbinnen alleen veekerende afrasteringen tot een hoogte van 2.50 meter mogen worden gebouwd. Ook is binnen beide bestemmingen een vrijstellingsbepaling is opgenomen voor de bouw van maximaal twee schuilgelegenheden voor vee (max. 50 m², max. 3 meter hoog) per agrarisch bedrijf dat ten minste op een afstand van 500 meter ligt.

Binnen de beide bestemmingen geldt een aanlegvergunningstelsel voor:

- het egaliseren, afgraven of ophogen van gronden;
- het aanleggen van verharde wegen, paden en parkeergelegenheden van meer dan 100 m²;
- het aanbrengen van onder- of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen;
- het vellen of rooien van houtgewas, voor zover de Boswet niet van toepassing is;
- het bebossen of beplanten met opgaand hout;
- het aanbrengen van recreatieve voorzieningen.

Voor de agrarische bestemming Anl geldt daarnaast ook een aanlegvergunningplicht voor het graven, dempen of afdammen van waterlopen, het wijzigen van een slootprofiel, het aanleggen van een drainage, het uitvoeren van bronnering en het onttrekken of injecteren van water aan of in de bodem. Voor normaal onderhoud is geen aanlegvergunning (omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden) nodig.

Voor de steilrand ten westen van de Veerweg: *Natuurgebied*.

Deze gronden zijn bestemd voor het behoud en herstel van de daar voorkomende, dan wel daaraan eigen zijnde landschappelijke en natuurlijke kenmerken alsmede voor extensieve recreatie. Onder 'extensieve recreatie' vallen extensieve vormen van openluchtrecreatie, zoals fietsen, wandelen, toeren, sportvissen en kanovaren. Op deze gronden mogen uitsluitend andere bouwwerken, zoals wildrasters, ten dienste van de bestemming worden gebouwd met een hoogte van max. 2.50 meter. Voor het aanleggen van onverharde wegen en paden en het aanbrengen van recreatieve voorzieningen e.d. is binnen deze bestemming een aanlegvergunning nodig.

Binnen deze bestemming geldt een aanlegvergunningstelsel voor:

- het egaliseren, afgraven of ophogen van gronden;
- het aanbrengen van onder- of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen;
- het graven, dempen of afdammen van waterlopen, het wijzigen van een slootprofiel, het aanleggen van een drainage, het uitvoeren van bronnering en het onttrekken of injecteren van water aan of in de bodem;
- het vellen of rooien van houtgewas, voor zover de Boswet niet van toepassing is;
- het bebossen of beplanten met opgaand hout;
- het winnen van bosstrooisel en mos;
- het aanbrengen van recreatieve voorzieningen;
- het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0.40 meter;
- het aanleggen van onverharde wegen en paden.

Voor normaal onderhoud is geen aanlegvergunning (omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden) nodig.

Voor de passantenhaven van het recreatieschap aan de Veerweg: *Passantenhaven (Rh)*.

Deze gronden zijn **voor wat betreft het gedeelte op het land** (het waterdeel valt onder het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied 2010, zie verder) bestemd voor een passantenhaven met niet meer dan 30 ligplaatsen en de daarbij behorende parkeervoorzieningen. Op deze gronden mogen uitsluitend andere bouwwerken ten dienste van deze bestemming worden gebouwd met een hoogte van max. 5 meter.

Voor de loswal aan de Rijnkade: *Bedrijven (B)*, met de nadere aanduiding *(II-zw)*.

Deze gronden zijn bestemd voor laad- en loswal, zonder bedrijfswoning. Op deze gronden mogen uitsluitend gebouwen en andere bouwwerken ten dienste van de bestemming worden gebouwd tot een oppervlakte van 5% van de bestemde grond. NB Het bedrijfsmatig gebruik staat de gemeente als grondeigenaar echter niet meer toe. Wel het aanleggen van schepen en het in- en uitlaten van personen.

Voor het restaurant, Veerplein 1: *Horecabedrijven (Dh)*.

Deze gronden zijn bestemd voor horecabedrijven. Op deze gronden mogen gebouwen, waaronder begrepen een dienstwoning van max. 600 m³, binnen het bouwvlak en overigens andere bouwwerken van max. 2.50 meter hoog ten dienste van de bestemming worden gebouwd. Een windmolen van 6 meter hoog is ook toegestaan.

Voor de Veerweg, de Rijnkade, de Rijnstraat en de N233: *Verkeersdoeleinden*.

Deze gronden zijn bestemd voor verharde en onverharde wegen, voet- en fietspaden, bermstroken, beplantingen en parkeerplaatsen met de daarbij behorende voorzieningen voor de verkeersafwikkeling, -regeling en -veiligheid. Op deze gronden mogen uitsluitend andere bouwwerken

van max. 3 meter hoog worden gebouwd ten dienste van de ze bestemming. Lichtmasten en voorzieningen voor verkeersregeling en –geleiding mogen max. 12 meter hoog zijn.

Voor het rioolgemaal aan de Paardenmarkt: *Nutsvoorziening Mn.*

Deze gronden zijn bestemd voor voorzieningen ten behoeve van het openbaar nut. Op deze gronden mogen gebouwen van max. 6.50 meter hoog en een windmolen van max. 6 meter hoog binnen het bouwvlak en overigens andere bouwwerken van max. 2.50 meter hoog ten dienste van de bestemming worden gebouwd.

Overigens geldend bestemmingsplan Landelijk gebied

Aan de bestemming Klei- en zandwinningsbedrijf Bz (onderdeel van het huidige natuurgebied Palmerswaard) op de kaart in het bestemmingsplan “Buitengebied” uit 1991 is goedkeuring onthouden. Voor de geldende bestemming moeten we dus kijken in het bestemmingsplan “Landelijk gebied” (vastgesteld raad 28-11-1972, ged. goedgekeurd GS 30-1-1974) en het bestemmingsplan “Partiële herziening bestemmingsplan Landelijk Gebied” (vastgesteld raad 30-11-1982, ged. goedgekeurd GS 24-1-1984, onherroepelijk op 17-3-1984). Binnen dit bestemmingsplan heeft dit gebied de bestemming “Gebied van landschappelijke of natuurwetenschappelijke waarde met agrarisch gebruik”. Deze gronden mogen slechts worden gebruikt voor het behoud of herstel van de aldaar voorkomende dan wel daaraan eigen landschappelijke, natuurwetenschappelijke of cultuurhistorische waarden, alsmede voor de exploitatie als bouw- of grasland en de uitoefening van de tuinbouw zonder glas of de fruitteelt, zulks met uitsluiting van de uitoefening van niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven, agrarisch-technische hulpbedrijven en agrarische nevenbedrijven. Op of in deze gronden mag niet worden gebouwd. Voor het aanleggen of inrichten van havens of centra voor de watersport en van baad- of speelvelden is een aanlegvergunning nodig. Dit geldt ook voor het aanbrengen van recreatieve voorzieningen, met uitzondering van eenvoudige voorzieningen als een bank, afvalbak of wegwijzer en voor het aanbrengen van afbeeldingen voor commerciële doeleinden. Daarnaast geldt het aanlegvergunningstelsel voor:

- het vellen, rooien of beschadigen van hoog opgaand geboomte of ander houtgewas;
- het aanbrengen van oeverbeschoeiingen, kaden en aanlegplaatsen;
- het ontginnen, afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
- het aanbrengen van onder- of bovengrondse leidingen;
- het lozen of storten van voorwerpen, stoffen of producten.

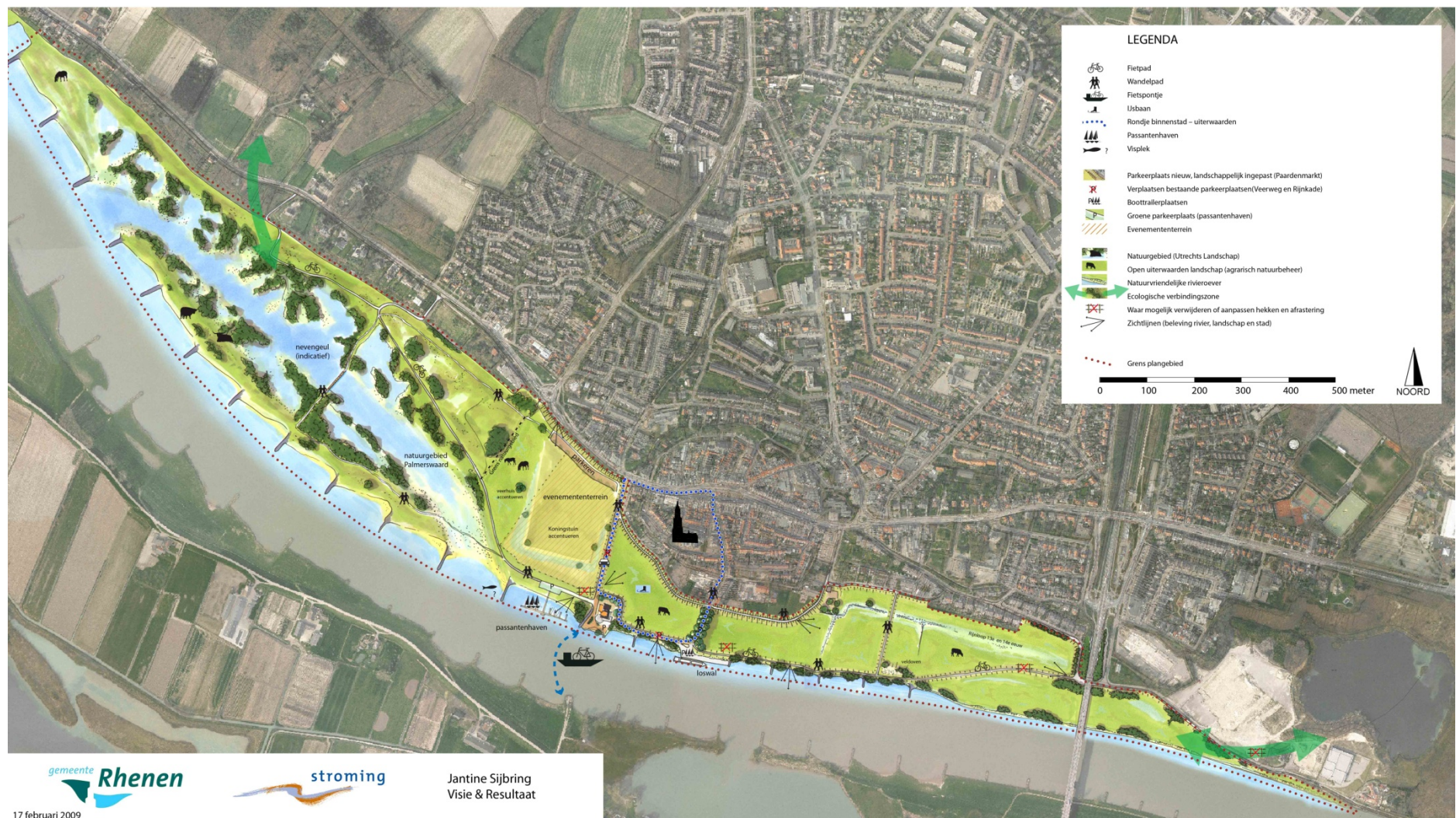
Voor normaal onderhoud is geen aanlegvergunning (omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werkzaamheden) nodig.

Overigens geldend bestemmingsgebied Buitengebied 2010

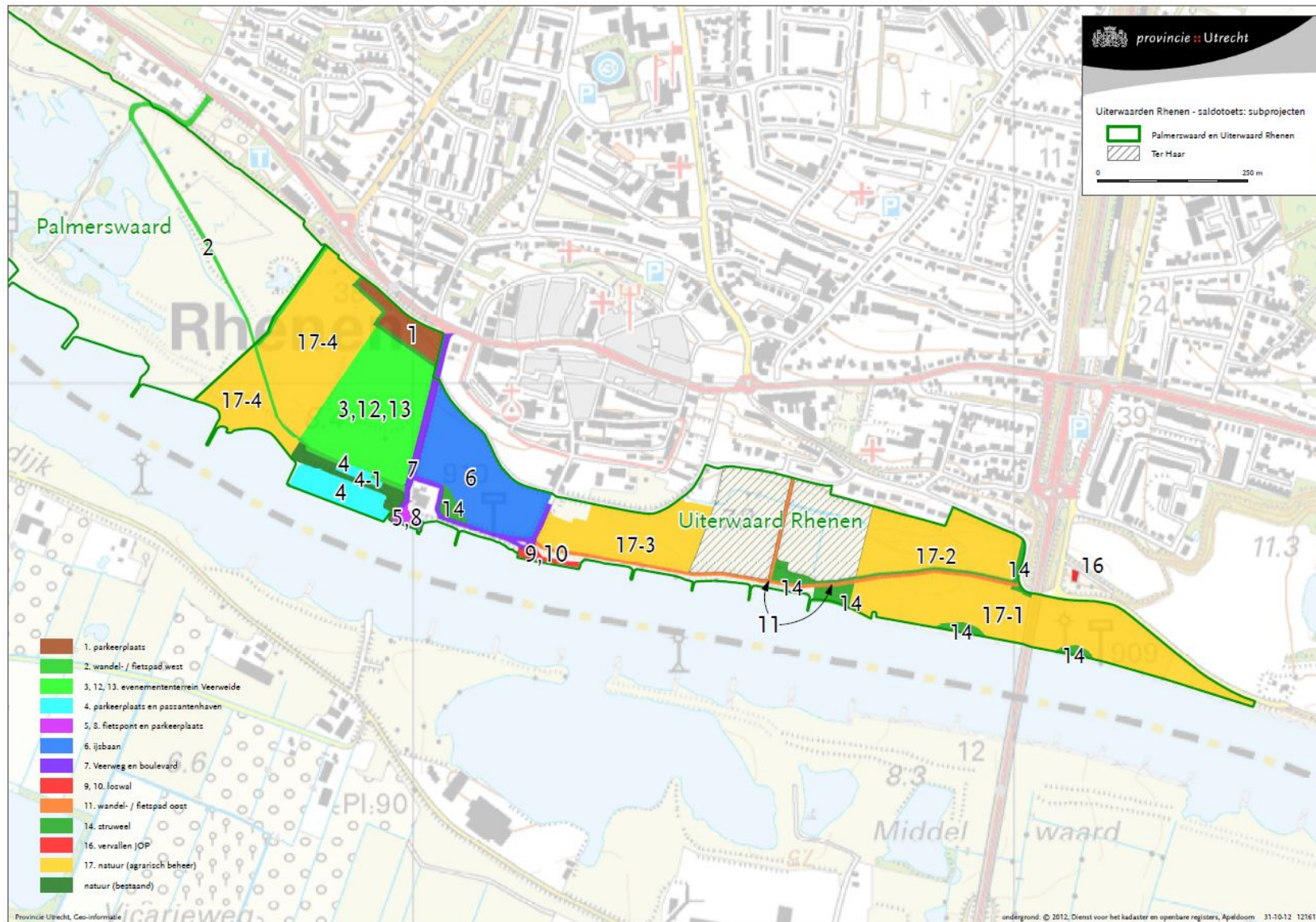
De passantenhaven is voor wat betreft het gedeelte op het water bestemd voor Water met nadere aanduiding jachthaven. Het aantal ligplaatsen is beperkt tot 30.

Bijlage 2 Gemeentelijk inrichtingsplan uit 2009

Inrichtingsplan uiterwaarden bij de stad Rhenen

Bijlage 3 Kaart met subprojecten

Bijlage 4 Natuurbeschermingswet 1998

- **Artikel 1**

- o m. bestaand gebruik:
 - 1°. iedere handeling die op 1 oktober 2005 werd verricht en sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd.
 - 2°. Iedere handeling die op het moment van aanwijzing van een gebied als beschermd natuurmonument of ter uitvoering van richtlijn 79/409/EEG dan wel op het moment van aanmelding bij de Europese Commissie van een gebied ter uitvoering van artikel 4, eerste lid, van richtlijn 92/43/EEG werd verricht en sedertdien niet of niet in betekenende mate is gewijzigd, voor zover die aanwijzing of aanmelding plaatsvindt na 1 oktober 2005;

- **Artikel 19d**

- o 1. Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het vierde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.
- o 2. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen, waaronder bestaand gebruik, alsmede de wijzigingen daarvan, overeenkomstig een beheerplan als bedoeld in de artikelen 19a of 19b.
- o 3. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op bestaand gebruik, behoudens indien dat gebruik een project is dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar dat afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of plannen significante gevolgen kan hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied.
- o 4. Het verbod, bedoeld in het eerste lid, is niet van toepassing op het realiseren van projecten of het verrichten van andere handelingen die zijn toegestaan krachtens een omgevingsvergunning die met toepassing van hoofdstuk IX is verleend.

- **Artikel 19j**

- o 1. Een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die terzake in het wettelijk voorschrift waarop het berust, zijn gesteld, rekening
 - a. met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied, en
 - b. met het op grond van artikel 19a of artikel 19b voor dat gebied vastgestelde beheerplan voor zover dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.

- o 2. Voor plannen als bedoeld in het eerste lid, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, van dat gebied.
- o 3. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, wordt het besluit, bedoeld in het eerste lid, alleen genomen indien is voldaan aan de voorwaarden, genoemd in de artikelen 19g en 19h.
- o 4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieueffectrapportage.
- o 5. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een plan als bedoeld in het tweede lid geldt niet in gevallen waarin het plan een herhaling of voortzetting is van een plan of project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan.
- o 6. Het eerste tot en met derde lid en het vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing op projectbesluiten als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, onderdeel f, van de Wet ruimtelijke ordening.

Bijlage 5 t/m 9 Kaarten berekening versterking N2000

